N:o 205

TAMPEREEN SANOMAT

1907

Sunnuntaina syyskuun 8 p.

Kuusi kertaa viikossa ilmestyvä aamulehti.

3:mas vuosik.

KONTTORI: Aleksanterink. 22. Av. 8—6. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 10—3 ja 5—6

KIRJAPAINO pitäjäkeskuksessa.

PUHELIMET { Toimitus 918, Taloudenh. 1017, Konttori 917, Kirjapaino 529.

6 p. painoksen tilaushinnat: Tampereella ja maaseudulla, asiamiehiltä tahi lehden konttorista tilattuna 1/1 v. Smk. 10:—, 1/2 „ „ 5:—, 1/4 „ „ 2:50, 1 kk. „ 1:—. Postista tilattuna: 1/1 v. Smk. 11:—, 1/2 „ „ 5:50, 1/4 „ „ 3:—, 1 kk. „ 1:—. Venäjälle ovat kaikki tilaushinnat samat kuin Suomessa. Ulkomaille: 1/1 v. 23 mk, 1/2 v. 11:50, 1/4 v. 5:75, 1 kk. 2:05.

TOIMITUS: Kyösti Kannisinen. Vastaava toimittaja, tavataan toimistossa 1—3. Pontus Artti Pertti Palmio.

TOIMISTO Aleksanterinkatu 22. Avoinna 12—1/2 4 ja 1/2 6—1/2 9.

Ilmoitushinnat ovat tekstin rivillä 9 penniä ja tekstin jälkeen 7 penniä *millimetrilltä* — Määräytyille paikoille vaadittavista ilmotuksista lasketaan 15 prosan korotus ja etusivun pohjahinta sisäsivuilla ja 10 prosan korotus ulkosivuilla. Kuoleman ilmotukset vähintäin 3 mk. ja jokaisesta värsystä tahi surusanoin ilmottamisesta 1 mk. lisää; Kiitoksesta 1; 50, Syntymä-, kihlaus- ja vihkimä ilmotuksista 1; 50 mk. Vähin ilmotusmaksu on ennen tekstiä 80 penniä ja jälkeen tekstin 30 penniä. Väkijuomailmotuksia ei otete. Selsovista ilmotuksista myönnetään alennusta. Vaihtoilmotuksia välitetään kaikkiin lehtiin

Ilmotuksia ja tilauksia otetaan, paitsi konttorissa, myöskin Havanna tupakkakaupassa, Kosken länsipuolella. Kauppakadulla.

3 p. painoksen tilaushinnat ovat Tampereella ja maaseudulla, postissa, asiamiehiltä ja kontt. tilattaessa 1/1 v. Smk. 5: 50. 1/4 v. Smk. 1: 50. 1/2 „ „ 2: 75. 1 kk. „ —: 60.

Yksityisnumerot 10 penniä. Kotiinkato 6 päiväisestä 1 mk. ja 3-päiväisestä 50 p. vuodessa.

Lehti ilmestyy klo 8 aamulla.

Kurssit.

Suomen pankki, 8 p, syysk. 1907.

		Myynti-kurssi. Smk.	Osto-kurssi. Smk.
Pietari	l. n.	267: 70	266: —
	90 pp.	—: —	261: 30
Lontoo	l. n.	25: 46	25: 26
	90 pp.	—: —	24: 98
Pariisi	l. n.	101: 10	100: 20
	90 pp.	—: —	99: 30
Antwerpen	l. n.	100: 90	100: —
	90 pp.	—: —	98: 90
Berliini	l. n.	124: 20	123: 40
	90 pp.	—: —	121: 70
Hampuri	l. n.	124: 20	123: 40
	90 pp.	—: —	121: 70
Lyybekki	l. n.	124: 20	123: 40
	90 pp.	—: —	121: 70
Frankfurt a. M.	l. n.	124: 20	123: 40
	90 pp.	—: —	121: 70
Amsterdam	l. n.	210: 50	—: —
	90 pp.	—: —	206: 40
Tukholma		139: 30	138: 50
Kristiaania		139: 30	138: 50
Kööpenhamina		139: 30	138: 50
Venäjän kultaraha		267:	266: 66 2/8

Päivälista.

Tullikamari ja pakkahuone klo 9—3 a.-p.
Köyhäinasianajaja: klo puoli 1— puoli 2 p. Herrojen v. Bonsdorff & Sohlbergin konttoorissa kauppias R. Winterin talossa, käytävä torilta
Waltuusten kanslia Kaup. talossa klo 1/2 1—2.
Kaupunginwaudin konttori klo 9—11 a.-p. kaupungintalossa.
Kaupungin insinöörit tawat, klo 10—12, Kauppahallin talossa.
Kaupungin arkitehti tawat, klo 10—11, Kauppahallin talossa.
Kaupunginpalwelijain konttori Raastuwanoikeuden sbotushuoneessa sawoinna klo 1/2 9—10 a.-p.
Waiwaishoitohallituksen wirkahuone kaupungintalossa, awoinna joka päiwä 10—2 a.-p. ja maanantaisin 7—8 i.-p.
Kruununkäräjät R. Thuld, Satinl. 5, klo 8—1/2 10 a.-p.
Maksuton rokotus joka torstai klo 10—12 a.-p. Merkatekstaan, 2, Kiistak. tadulta.
Yleiseen sairaushuoneeseen otetaan sairaita klo 1—3 päiwällä. Maalaiswaisia tautitapauksia suuremmitta silmäin suoritettawissa.
Tampereen Säästöpankki, awoinna joka arkipäiwä klo 12—2 päiw. lauwantaisin 6—8 i.-p.
Tampereen Säästöwa ja Ylirakkolaistoisen konttori Kalevantienkatu 22. Awoinna joka arkipäiwä klo 12—2 päiw. lauwantaisin 6—8 i.-p.
Kaupungin Sairaala, Siivoojaisten ja Kuntarakaudessa.
Kaupungin konttori, awoinna joka päiwä klo 12 a.-p.—2 i.-p. Sähköä kuluttajalisto.
Kaupungin kirjasto awoinna joka päiwä klo 12 a.-p.—2 i.-p. Sähköä kuluttajalisto Kuntarakaudessa werrella.
Kaupungin kirjasto, Siivilankatu 13, awoinna joka päiwä klo 12 a.-p.—2 i.-p.
Kansakoulujen tarkastaja on tawattawissa tammik. 15 p:stä eilen kailling koulupäiwinä Hämeenk. 12, klo 1/2 12—1/2 1 päiwällä.
Kansakoululääkäri on tawattawissa Aleksanterin koulun tiwirakennuksessa joka kuluspäiwä klo 8—7 illalla; lähetä Sähkötiedulta, ylin kerros.
Rautatien tawaratoimisto pidetään kaikki, 1 p:stä awoinna: menewäksi tawaran toimisto klo 8 a.-p.—6 i.-p., tulewain tawaran toimisto klo 6 a.-p.—6 i.-p., paketti- ja pikatawaratoimisto klo 7 a.-p.—6 i.-p. sekä asemalontori tiertomattapiletien tilausta warten klo 8 a.-p.—6 i.-p.
Sunnuntaisin ja juhlapäiwinä otetaan wastaan ja annetaan ulos ainoastaan pikaantuwaa tawaraa klo 8—9 aamulla.
Kunnallinen Täynnäkäytöstoimisto ruokap. klo 10—1 a.-p. ja 5—6 i.-p. naisilla.

Postikonttori pidetään awoinna:

Kaupungissa:

Toimisto yksityisten kirjeitten kirjeitettämistämien lähettäjien wastaanottoa ja postimerkkien myyntiä warten klo 8 a.-p.—8,30 i.-p.
Toimisto lähtewien kirjeitten, wakuutettujen, wapaakirjelähetysten ja pakettien wastaanottoa warten klo 8,30 a.-p.—8,30 i.-p.
Kaikenlaisuista postilähetyksiä ulosannetaan klo 8 a.-p.—8 i.-p. ja klo 5—8,30 i.-p.
Toimisto postisäästöpankille, postisoitoista ja jaosmaksettiteluista warten klo 8 a.-p.—8 i.-p. ja 5—8 i.-p.
Kaikenlaisia kirjeitä ja wapaakirjelähetyksiä sekä paketti awat kaupungin kirjeitämä wapaaksen jaosta:
Klo 10,30 a.-p. Turkuun wiimeistään klo 9,45 a.-p.
Klo 1,28 i.-p. etelänpäin wiimeistään klo 12 päiw.
Klo 1,50 i.-p. pohjoiseen wiimeistään klo 12 päiw.
Klo 1,40 i.-p. Porin wiimeistään klo 12 päiw.
Klo 6,06 i.-p. etelänpäin wiimeistään klo 4,30 i.-p.
Klo 8,15 i.-p. Porin wiimeistään klo 6,30 i.-p.
Maapostille Teiskon ja Pälkjärwelle wiimeistään klo 2 i.-p.

Sunnuntaina ja juhlapäiwinä:

Toimisto yksityisten kirjeitten kirjeitämistämien lähettäjien wastaanottoa ja postimerkkien myyntiä warten klo 8—10 a.-p. ja 3,30—4,30 i.-p.
Toimisto menewä lähettäjä warten klo 8—12 a.-p.
Toimisto lähtewien postilähetysten ulosottoa warten klo 8—9,30 a.-p. ja klo 3,30—5,00 i.-p.
Toimisto säästöpankille ja postisoitolle warten klo 8—12 a.-p.
Kirjeitä saapuisen Sellan Kaupungissa:
Kaupungissa 7,30 a.-p. 8,15 i.-p. ja 6,15 i.-p. yksityisiä ja klo 8 a.-p. 8,15 ja 6,15 i.-p. arwopostia.

Lapinniemelle klo 5,30 a.-p. klo 2,15 i.-p. Sunnuntaina ja juhlapäiwinä: Klo 8,15 i.-p.

Maapostit lähtewät:

Espoolaan ja Pyynikille klo 2,15 i.-p.
Järwenpäälle klo 2,30 a.-p. ja 2,15 i.-p.
Kämmenniemelle maanantaina, tiistaina, torstaina, perjantaina ja lauwantaina klo 2,15 i.-p.
Teiskoon maanantaina, tiistaina, torstaina, perjantaina ja lauwantaina klo 2,15 i.-p.
Ylöjärwelle maanantaina, tiistaina, torstaina, perjantaina ja lauwantaina klo 2,15 i.-p.
Messukylään joka päiwä klo 2 i.-p.
Vitolahdelle maanantaina, tiistaina, torstaina ja lauwantaina klo 2,15.
Virkkalaan, joka päiwä klo 2 i.-p.

Amurinmaan postiasema pidetään awoinna:

Arkipäiwinä: Klo 9—12 a.-p. ja 2,30—4,30 i.-p. Sunnuntaina ja juhlapäiwinä klo 8—10 a.-p.

Wiipurin postiasema pidetään awoinna:

Arkipäiwinä: Klo 11—12 a.-p., klo 1/2 3—1/2 5 i.-p. ja 7—8 i.-p. Sunnuntaina ja juhlapäiwinä klo 1/2 3—1/2 5 i.-p.

Juhannuskylän postiasema pidetään awoinna:

Arkipäiwinä: Klo 9—11 a.-p., 2—4 i.-p. Sunnuntaina ja juhlapäiwinä klo 9—11 a.-p.

Tampereen rautatiea. postiasema pidetään awoinna:

Arkipäiwinä: Klo 9,30 a.-p.—10,30 a.-p., klo 12—2 päiw., klo 5,05—8,05
Sunnuntaina ja juhlapäiwinä: Klo 2 päiw. ja klo 506 i.-p.
Huom.! Sisäänkirj. lähetysten wastaanotto lakkaa 10 min. ennen junain lähtöä.

Ammatti-osoitteita.

Asiamaisia:

von Bonsdorff & Sohlberg
A. E. Andersonin ja K. A. Häyryzen entiset lakiasiaintoimistot.)
Wiin Sandbergin talo.
Vastaanottoaika 9—2 ja 5—7.
Puhelin 1004.

Gummerus & Björkstén
Sumelius'en talo. Avoinna 9—3
Haarasasto Jyväskylässä.

Procopé & Soivio
Commercen talo, Puhelin 206, Avoinna 9—2 ja 5—7.

Snellman, F. Emil
Varatuomari,
Kaupungintalolla 1/2 12—1/2 1 päiwällä.

Asianajaja Helsingissä:

Heikki Ritavuori lakit. kand. Mariankatu 7, puk. 10—4.

Böök & Poppius, Mikonkatu 3, av. 9—3. Telef. 25,22.

Castrén & Snellman, Aleksant.k. 42. Tel. 795 ja 2279.

Asianajaja Turussa.

Lakit. kand. ANTTI MIKKOLA Turku.

Hierojat ja Sähkövoimisteljat:

Eliel Hymander, Sellnin talo 8—10 ja 6—8.
Sandra Koskinen Mustani k. 20. T. 760

Ingrid Stjernvall Telef. 329.

Ester Mörtergren Läntinenkatu 36. Telef. 356. 8P

Kirjansitomoja:

Vilh. Nyberg Kirjansitomo Hallituskatu 16. Tampere.

O. F. Rae Paperi- ja Koulutarp. kauppa Rongankatu 12. Puhelin 518.

N. SUNDQVIST, Ruomisarkkukauppa, Hämeenkatu 3 Telef. 515.

T:n Kennan Työwäl. toim. awoinna klo 10—1 a.-p. miehille, ja 4—5 i.-p. naisille. Os. Länt.-paisko. 4. Telef. 484.

Vakuutusconttoreja:

G. W. OSONEN
VAKUUTUS-KONTTORI.
Hämeenkatu 3. Telef. 580, Konttoritalka 3—3, 4—7.

Ensimäinen Venäläinen vakuutusyhtiö perustettu

1827

Palo- ja tapaturmavakuutuksia.
Asiamies: Axel Engström.
Konttori Hämeenkatu 7. Telef. 302

Ruokatarjoilua:

Näsilinna, huoneita matkustawaisille. Puhelin 988.

KALEVA, Huoneita matkustaville. 4051

Ruokatarjoiluani suosittetaan. Yksinkert. maukasta ruokaa halwalla Hämeenk. 5, ala. Viinikankadulta. Telef. 988. Jenny Koskelahto. 3414

Karilan Ruokatarjoilu It.-katu 20. Sandbergin Jälk. talo. Telef. 910.

Vieraskoteja:

Pellervo Matkailijakoti, Rautatienkatu 11. Telef. 822. 3589

Kyttälän Uusi Matkailijakoti Kyttälänkatu 5. Puh. 988. 3791

Lääkäreitä:

M. Ahlman, J.puist. 29, ark. 10—12, 5—7.
G. A. Backman, koskik. 9. 9—11, 5—6
H. Boisman, apt. Molinin t. 9—12, 5—6.
N. G. Durchman, Koskik. 5, 8—11, 4—5.
J. Emeleus, Kaupp. k. 2. 1/2 9—11, 1/2 6—7.
A. Frestadius, apt. Molinin t. 1/2 9—11, 4—5.
Axel W Grönholm Jt.k. 26, 1/2 9—11, 6—7
K. A. Hoffström, Hämeenk. 23 9—12.
E. af Hällström, Alekj.k. 22, 1/2 9—11, 5—6.
O. Nyman, Kauppat. 7, 8—11 ja 5—6, pyh. 9—11.
Gösta Idman, Mustanl.k. 24, 9—11 a. p.
A. Wikander, Kirkkok. 8, 1/2 10—1/2 12, 6—7.
O. W. Wennerström, Ruuskasen talo 9—11 ja 6—7 i. p.
J. W. Manner, Kansallispankkitalo Telef. 118 ark. päiw. 1/2 9—11 a.p. 6—7 i. p.

KAARLO PALKONEN, kunnan- ja rautatienlääkäri Teljalassa, klo 9-11 ja 1-2.

Hammaslääkäreitä!

Freng, Selinin talo, torin varrella, vas taanottaa 9—12 e.-p.
T. E. RAUVOLA: Kans.-Pankin talossa Kauppak. 4. Arkip. 10—12. Puh: 974.
GUNNAR OLIN, Hämeenk. 21, 10—1 ja 1/2 5—1/2 6.
Carin Johanson, Koskik. 11, ark. 10—12.

Eläinlääkäri:

ARTUR BARLUND, Mustanlahdenk. n:o 28 10—1 arkip. Telef. 417.

Kätilöt:

MANDI LAMPEN, Mustanlahdenk. 22, Telef. 52.
LAURA AHLGREN, Kuninkaankatu 10.
IDA HELENIUS Mustanlahdenkatu 16.
EDLA ROSLING, Vartiotorainkatu 15.

Räätäleitä:

G. E Engvist Kyttälänk. 5. Tel. 658. Varastossa aina uusimallisia kankaita, valmiita pukuja ja palttoita halvalla, sekä valmistetaan myös teettäjän kankaista. 4796

Huonekalutehtaita:

Tampereen Uusi Huonekalupaja, Satamakatu 15 Valmistaa siroja huonekaluja koti- ja Amerikkalaisiin malleihin. Hinnat huokeat!

Kansakoulujen tarkastaja
on koulunsioissa tavattavissa koulupäivinä Kauppahallitalossa, Hämeenkatu 19, kello 7—8 a. päivällä.

Laivojen kulkuvuoroja:

AUNEN, INTIN ja TEISKON kulkuvuorot ovat ilmotettuna aina lauv. lehdessä

Sotkan ja **Sammon** kulkuvuorot julaistaan aina lauvant. lehdessä.

Tampereen Sanomain puhelimet ovat:

Toimitus	918
Taloudenhoitaja	1017
Konttori	917
Kirjapaino	529

Kirkollisia ilmoituksia.

Pelastusarmeijassa,
Läntinenkatu 18 a.
Kokouksia tänään klo 11 a.-p. 1/2 4 ja 1/2 8 i.-p. Soitto mukana. 5249

Kuollut.

Kukkatervehdyksistä rakkaan isämme haudalla ja lämpimästä osanotosta mikä meidän ja omaistemme osaksi on tullut suuressa surusamme, lausumme lämpimimmät kiitoksemme
Laura Vesander. Sofie Larson.

Kokouksia.

Kunnallisklubin
Naiset huomatkaa!
Ompeluseura kokoontuu tiistaina klo 7 i. p.
5452

R. Y. Liiton kokous
on tänään 10 p:nä klo 8 illalla Raittiustalolla. Valitaan arpajaistoimikunta y. m. sekä luetaan matkakertomus Hämeenlinnan raittiuspäiviltä. Uusia jäseniä kirjoitetaan. 5251

Palvelijatar a. o.
kokous pidetään Syyskuun 8 p:nä huone n:o 1 k. 5. Jäsenmaksuja kootaan. Uudet tervetulleita. 5256

Ilmoituksia.

Lastentarha
avataan 16 p syysk. klo 11 e. p. p. Viinikankatu 21.
5201 Alma Mustonen.

SUURET NAAMIOHUVIT
toimii
KIRJALTAJAYHDISTYS
t. k. 14 päivänä, Kaupungintalon Juhlasalissa.
Palkinnot: 30:—, 20:—, 15:— ja 10:— mk.

Olga Lundell Turusta. Kotintuneena ulkomaalta myydään **Seurahuoneella Tampereella** maanantaina 9 p:nä ja tiistaina 10 p:nä syyskuuta
!!! hienoja pariisilaismalleja ja syyshattuja !!!
viimeistä kuosia.

Eläviä kuvia
„Maailman Ympäri“
Entisessä postikonttoorin huoneustossa O.-Y. Sandbergin talossa

Kaksi salonkia

Ensi-ilta I:ssä salongissa joka Keskiviikko.
Näytökset klo 4, 5, 6, 7, 8, ja 9 j. p. p.

OHJELMA:
Suomen teollisuuslaitokset.
Tampere ja sen tehtaat.
Atelier Apollon valokuvaajan ottaman kuvasarjan Tampereesta ja sen monista tehtaista.
Finlayson & Co puuvillatehdas ulkoa ja sisältä.
Koira poliisin palveluksessa.
Roma, Italian pääkaupunki.
Santarmien ja palokuntalaisten seikkailut.
Haaveellinen loihtukuvaus.

Ensi-ilta II:ssa salongissa joka Lauvantai
Näyt. klo 1/2 4, 1/2 5, 1/2 6, 1/2 7, 1/2 8, 1/2 9

OHJELMA:
Salaviinan polttajat. (Kotimainen aihe).
Saanut ensim. palkinnon. Maailman ympärin kilpailussa Helsingissä. Atelier Apollon valukuvaajan ottama kuvasarja.
Olkihattujen teko Italiassa.
Ensikerran polkupyörällä.
Nykyajan klondyke
Kuvaa kullankaivajien vaivoja ja vastuksia Alaskalla.
Palvelijan kosto.
Naisten erilaisia pukuja.

HUOM.! Molemmat ohjelmat hauskat ja arvokkaat!
5202 **ATELIER APOLLO.**

Kunnioitettavalle Yleisölle
saan täten ilmoittaa alkaneeni **kellosepänliikkeen** Hämeenkatu 5, 2:ssa kerroksessa, vastapäätä Rautakauppa O.-Y. myymälää, toivoen saavuttaa Arvoisan Yleisön täydellisen luottamuksen erityisesti tarkoilla ja hyvillä kellojen korjauksilla, niinkuin myös hyvällä tavaralla.
Tampereella syyskuussa 1907.
Sveitsiläinen kello- ja kellotarpeiden kauppa
U. Bergström.

A. LEVISON'in Muotiliike
myy
Naistenhattuja
Maanantaina syysk. 9 päivänä **Kaupunginhotellissa Tampereella.**
Komea uusi varasto; halvat hinnat! — A. LEVISON'in Muotiliike, Turku.

Helsinkiläinen, 30 v. ikäinen, nainut
Mieskonttoristi,
joka m. m. 10 vuotta on palvellut suomalaisessa vakuutusliikkeessä, haluaisi kotimaisten kielten kirjeenvaihtajaksi isompaan tehdaslaitokseen. Niitä arvoisia tehtaanomistajia tai -isännöitsijöitä, jotka saattavat olla sellaisen apulaisen tarpeessa, pyydetään lähempien tietojen saamista varten hyväntahtoisesti kääntymään kirjeellisesti allekirjoittaneen puoleen.
5248 **Hjalmar Krook,** Helsinki, Lapinlahdenkatu 4.

Uuden telefooni-luettelon
ilmestymisen takia pyydetään arv. tilaajia hyväntahtoisesti ensi tilassa ilmoittamaan mahdollista nimen ja liikkeen y. m. muutoksista.
Telefoonikonttoorilin.
5205

Tunteja pianonsoitossa
antaa **Elin Stjervall,** Apteekari Relander'in talossa. Telefooni 329. 5162

Rippikoulu.
Tampereen yleiseen rippikouluun aikovat **pojat** ilmoittautukoot Kirkkokansliassa nyt alkavalla viikolla ja **tytöt** seuraavalla viikolla kanslia-aikana klo 9—12 päivällä. Kaikki rippilapset kokoontuvat sitten Aleks. kirkkoon lauvantaina syysk. 21 p:nä klo 1 päivällä.
5244 **Kirkkoherra.**

Lasten veistokoulu.
alkaa taasen toimintansa torstaina syysk 12 p:nä klo 1 päiv Ruotsal. Yhteiskoulun veistosalissa. **Signe Schreck.**

PYRINNÖN
naisosaston voimisteluharjotukset alkavat maanantaina t. k. 9 p:nä klo 8 j. p. p. Realilyseolla.
5254

Kauppaseuran huoneisto
on avoinna tästä päivästä alkaen
Johtokunta.

Lukijat, tehkää ostoksenne niistä liikkeistä jotka ilmottavat Tampereen Sanomissa

Myytävänä.
!! Lamppuja !!
Suurin varasto
Uudemmat mallit
Halvimmat hinnat
Lampunosia erittäin
Rautatavaroita, Talous- ja Työkaluja
lajiteltu varasto.
J. A. Lindroos'illa
5050 **Kauppakatu 4.**

Vuokrattavana.
Keskikaupungilla sijaitseva kalustamaton huone
eri sisäänkäytävällä paraatikäytävästä isolla vaatekomerolla, lavoaarilla ja V. C. vuokrataan heti. Lähemmin telef. 276 ja 986.
5245

Huveja.
Tampereen Teatteri
Sunnuntaina Syyskuun 8 p. 1907; klo 1/2 8 ill.
Herra Arno Hjort'in hyväksi.
JOHAN ULFSTJERNA.
Huom.! Alkaa klo 1/2 8 ill.
5195

Puistoravintola.
Joka päivä esittää
SOITTOA
klo 1/2 3—1/2 5 i.-p., klo 8—11 i.-p.
Hans Burmesterin Orkesteri.
HUOM! Ainoastaan muutamia päiviä. 4753

Biografiteatteri
GOMMERCEN talossa Tampereella,
Hienoin elävienkuvien teatteri.
Kello 4, 5, 6, 7, 8 ja 9 j. pp, Sunnuntaisin 2—10.
Cuiseppe Garibaldi. Hauska historiallinen kuva 7 osassa.
Casablancan murhenäytelmä.
Muuan automobilliretki aavikkojen läpi, hullunkurinen.
Uskollinen kuollessaankin, erinomaisen hauska ja mukaansa tempaava kuva,
Muita huvittavia ja koomillisia kuvia.
☞ **Uutuusnäytäntö joka perjantai, aivan erikoisine ohjelmineen.**
Siltä, joka ei tällä viikolla käy teatterissa, jää näkemättä todella ansiokas ohjelma.

Kun meille joka viikko saapuu uusimpia kuvia, olemme tilaisuudessa valitsemaan niistä paraimmat ohjelmaamme Myöskin voimme arvoisalle yleisölle vakuuttaa, että uusimpia ja paraimpia meidän kuvistamme ei näytellä muualla Tampereella.
5282

Tampereen Osake-Pankki
Osakepääoma Smk. 3,000,000:—.
Vararahasto Smk. 250,000:—.
Pääkonttori Tampereella
Haarakonttori Hämeenlinnassa.
maksaa korkoa
Talletuksista
6 kuuk. irtisanomisella, Talletuskonttokurantilla ja Säästökassatililläkin (Kodin Pankki) } **5 %**
sekä
66 **Juoksevalla tilillä 3 %**

Työväen Teatteri
Sunnuntaina Syysk. 8 p. 1907, klo 8 ill.
Alennetuin hinnoin
Wermlantilaiset
Kansannäytelmä 6:ssa näytt. Laulaineen ja tanssineen.
Lippujen hinnat 25 p. alkaen 5'90

Siitenkin totta.

Wiikko takaperin käsittelimme Helsingin Sanomain julkaisemaa huhua salaisen wenäläisen komitean asettamisesta walmistelewasti pohtimaan Suomea koskewia asioita. Myönsimme silloin monien wiimeaikaisten merkkien wiittaawan woimakkaaseen, maallemme wihamieliseen syrjäytykseen, mutta esitimme samalla sellaisia maamme oikeuteen perustuwia näkökohtia, joiden takia puheenaolewan huhun todenperäisyyttä täytyi epäilä.

Nyttemmin on kuitenkin puhe tuon salaisen komitean olemassaolosta näyttäytynyt todeksi. Niin wakuuttaa maallemme ystäwällinen wenäläinen sanomalehti „Rusj“, jonka selwiä sanoja ei ole syytä epäilä.

Mikäli woidaan huomata, ei puheenaolewa komitea ole wirallisesti asetettu, waan lienee se muodostunut niiden wenäläisten byrokratien keskuudessa, joiden politiikkaa Bobrikoff täällä edusti. Sen politiikan maallemme turmiollisia aikomuksia koettaa se nyt toteuttaa sekä siinä tarkotuksessa saada syrjäytetyksi kotimaisen hallituksemme ja suomalaisten wiranomaisten waikutus. Tämä komitean luonne käy selwille siitäkin, että siihen kuuluu m. m. entinen Wiipurin läänin kuwernööri senaattori Mäsojedow.

Tulee kysyneeksi, minkä werran merkitystä on meikäläisellä taholla puheenaolewalle salaiselle komitealle annettawa?

Waikk'emme tarkemmin tuntisikaan niitä rajantakaisia oloja, joiden keskuudessa komitea toimii, niin riittäwät kuitenkin monet wiimeaikai taantumukselliset ilmiöt osottamaan, että sen waikutus saattaa olla melkoinen jo yhäkin paisumassa. Kaikissa tapauksissa edustaa se järjestelmällistä, etukäteen harkittua yhteistoimintaa maassamme nykyään noudatetun hallitusjunnan muuttamiseksi sitä olotilaa kohti, joka täällä sortowuosina wallitsi. Sellaisena se epäilemättä on huomioonotettawa tekijä nykyisissä waltiollisissa suhteissamme ja myöskin waltiollisessa elämässämme.

Puhenaolewan komitean merkitystä arwosteltaessa, on huomio kohdistettawa wielä eräässen tärkeään seikkaan. Komitea edustaa näet suomiwihollisten wenäläisten byrokratein yksimielistä mielipidettä ja yhteiswoimaisia pyrkimyksiä, joita kannustamassa on itsekkäät pyyteet ja henkilökohtaisten etujen ajaminen. Näitä pyrkimyksiä on wielä ohjaamassa kokemuksen kaswattama waltiowiisaus, jonka tarkotus yhdittää wälikappaleet, joka ei waltisse keinoja päämäärään pyrkiessään. Senhän eletystä elämästä kylläkin tiedämme.

Mitä on meillä puolestamme tätä yksimielistä ja yhteiswoimaista wastustajaa wastaan asetettawana? Wastaamme — lakiin perustuwa oikeutemme. Kyllä niinkin. Mutta muistettakoon samalla, että tuon oikeuden takana on hajanainen, keskinäisen wihan, katkeruuden ja kinastelun rikkoma kansa, joka on hairahtunut sokeassa puolueaistelussa näkemään nykyisen elämänsä korkeimman tarkotusperän. Kansamme riikkinäisyys on tällä hetkellä sen suurin heikkous ja meillä on täysi syy pelätä, että yksimielinen wihamiehemme on yrittäwä ja ehkäpä onnistuwatkin tuota heikkoutta hywäkseen käyttämään. Tätä heikkoutta on meidän siis todenteolla pyrittäwä poistamaan. Sillä silloin wasta on lakiinkin perustuwa oikeus woimakas ja wastustuskykyinen, kun sen takana ja suojana ulospäin on asemansa arwaawa, yksimielinen ja yhteiswoimainen kansa.

Tampere, syysk. 8 p:nä.

Eduskunnan waliokunnat.

Talouswaliokunta jatkoi kieltolain 1:n pyk. käsittelemistä hywäksyen m. m. käytäntöön nimityksen „alkohoolipitoinen aine“ toisaalta ehdotetun „juowutusjuomia“ nimityksen. Kaupan pidettäwän alkohoolipitoisen aineen wolyymiprosentti saisi enintäin olla 2 pros.

Talousjawaltiowarainwaliokunta kokoontuiwat eilen yhteisesti selwittämään kysymystä, miten pitkälle talouswaliokunnan toimiwalta ulottuu wiinaweroasian käsittelyssä. Kysymys, onko talouswaliokunnan myös tehtäwä ehdotus wiinaweron määrään nähden, päätettiin lykätä eduskunnan ratkaistawaksi. Mussa kohdissa sowittiin.

Anomuswaliokunta waliti eilen sihteerikseen tohtori Leo Harmajan kahdeksasta hakijasta. Waliokunta käsitteli eilen kysymystä keuhkotautiparantolan perustamisesta. Asiantuntijana oli saapuwilla tohtori K. Reijowaara, joka yksissä toimin waliokunnan asettaman komitean kanssa laatii mietintöluonnoksen asiassa.

Perustuslakiwaliokunta käsitteli eilen alustawasti laillisuuden palauttamista koskewia anomuksehdotuksia.

Lakiwaliokunta jatkoi eilen oikeudenkäynti waltuusmiehiä koskewan esityksen käsittelyä. Majesteettirikoksen syytteeseen saattamiseen nähden on waliokunta pääasiassa yhtynyt armoesitykseen.

Rautatiewaliokunta käsitteli eilen suonperkaus ja merenlaskutöitä koskewia anomuksia. Kemijoen perkaus käwi eduskunnan mielestä liian kalliiksi odotettawaan hyötyyn nähden. Lapuanjoen perkausta koskewa anomus lykättiin toistaiseksi koska sitä koskewa tekninen selwittely walmistuu wasta wuoden warheessa.

Tuulaakimaksut.

Talouswaliokunnan mietintö n:o 1 Keisarillisen Majesteetin armollisen esityksen johdosta, joka koskee tuulaakimaksun laskemisen perustetta:

Kun tuulaakimaksujen laskemisen perusteesta wiimeksi, marraskuun 1 päiwänä 1905 annetun armollisen asetuksen woimassaoloaika päättyy tämän wuoden lopussa, on Keisarillinen Majesteetti nytkin, kuten taksille warsinaisille waltiopäiwille, alkaen wuodesta 1872, antanut eduskunnan hywäksyttäwäksi sellaisen ehdotuksen laiksi tästä asiasta, että sanottua maksua olisi suoritettawa määräprosentti niiden tawaroin tullimaksusta, jotka owat tuulaakimaksun alaiset. Sen ohessa ehdottaa

Ruokatarjoilu COMMERCE
Puhelin N:o 891
suosittaa ruokatarjoiluaan niinhyvin kerta kn:in kuukausiruokailijoillenkin. — Kuponkeja saatavana!
Hyvä ruoka ja halpa hinta!
3847

Keisarillinen Majestetti niin hyvin, että hallitus jaksi antaa lähempiä määräyksiä asiasta, kuin myöskin, että uusi laki hyväksyttäisiin olemaan voimassa 1 päivästä tammikuuta 1908 wuoden 1912 loppuun saakka.

Tätä asiata käsitellessään ei waliokunta ole hawainnut olewan olemassa asianhaaroja, jotka waatisiwat tuntaakimaksun laskemisen nykyisen perusteen muuttamista. Näin ollen ja kun hallituksen asiana on enwenkin ollut antaa lähempiä määräyksiä puheenaolewasta maksusta, ehdottaa waliokunta, joka luottaa siihen, ettei puheenaolewana, tosin pitkänä ajanjaksona tapahtuisi mitään suurempaa nykyään woimassa olewien tullimäärien korotusta eikä siitä johtuwa odottamatonta tuulaakimaksun ylennystä, kunnioittaen

että eduskunta hyväksyisi armollisen esityksen muuttamatta.

Asian käsittelyyn waliokunnassa owat ottaneet osaa: puheenjohtaja Perttilä sekä jäsenet Aalto, Aronaa, Heikkilä, Hokkanen, Huoponen, Kares, Kuuntila, Mantere, Oljemark, Reima, Runtti, Sillanpää Soininen, Sundblom ja Wiljakainen wnnä warajäsen Ala-Kulju.

— **Keisariwierailu.** Keisarillinen laiwasto on yhä entisellä paikallaan Rewonsaaren pohjoispäässä. Eilisen päiwän kuluessa ei maillenousua tapahtunut. Laiwaston arwellaan muutaman päiwän kuluttua lähtewän Pitkäpaaden edustalle.

Kello 2 aikaan eilen kulki Muolion salmesta Rewonsaaren itäpuolitse Rokkalaan päin kaksi huwipurtta ja yksi torpeedowene. Tänä aamuna arwellaan saaaa tietä wielä menewän kuusi pientä alusta H. M. aikonewat nimittäin tänään nousta maahin Kuusiaan saareen.

— **Wirkawapautta** on senaatti jairauden takia myöntänyt teollisuushallituksen ylim. indententille A. F. Tigerstedtille kolmen kuukauden ajaksi. Saman yhtiöhallituksen wuoriindententti W. P. Solitander on määrätty sillä aikaa hänen wirkatehtäwään hoitamaan.

— **Yhtiöjärjestykset.** Senaatti on wahwistanut yhtiöjärjestyksen Pänwölä-osakeyhtiölle, jonka tarkoituksena onjulaista mutta wiikkolehteä Helsingisä. Hakijan joukossa sil. maist. Herman Stenberg, E. Lawren, kirjailija Eino Leino y. m.

— **Hewoshoidon edistäminen Suomessa.** Ennen mainittujen määrärahojen lisäksi on senaatti Humppilan hewoskasvausyhdistykseen ja Urjalan Sawiniemen hewosystäwäin seuralle myöntänyt kummallekin 1,500 markan suuruisen määrärahan.

Senaatti on päättänyt, että Kurkijoen yhemmän maanwiljelyskoulun yhteyteen perustetaan toistaiseksi 3 muodeksi hewoshoitajakoulu ja on senaatti tätä tarkoitusta warten myöntänyt perustuskustannuksiksi kerta kaikkiaan 300 mkaa sekä koulun woimassa pitämiseksi 3,000 markan suuruisen wuotuisen määrärahan.

— **Maanwiljelystaloudellinen koelaitos.** Senaatti on myöntynyt maanwiljelyshallituksen esitykseen, että maanwiljelystaloudelliseen koelaitokseen asetettaisiin allamainitut assistentit seuraawia wuosipalkkioita wastaan, nimittäin kaswiwiljelysaineenassitentti 4,000 mkn wuosipalkkiolla, maanwiljelyskomitean assistentti 2,000 mkn wuosipalkkiolla, maanwiljelysfysiikan assistentti 2,5000 mkn wuosipalkkiolla ja entomologian assistentti 2,500 mkn wuosipalkkiolla.

Senaatti on myöntänyt allamainitut stipendimäärärahat assitenttien walmistamiseksi koelaitokseen, nimittäin yhden 3,500 mkn määrän stipendiksi kaswiwiljelysaineen assistentiksi walmistuwalle henkilölle, kaksi 1,800 mkn määrärahaa maanwiljelyskemian ja maanwiljelysfysikan assistentiksi walmistuwille henkilöille sekä yhden 700 mkn määrärahan stipendiksi entomologian assistentiksi walmistawalle henkilölle.

— **Puutarha- ja maatalouskoulut.** Senaatti on myöntänyt ensiluutnantinrouwalle Alma Forstenille 3 wuoden ajaksi jatkuwan 4,500 mkn korotetun apurahan hänen Wehka-Wehkalahden pitäjän Rettkallin tilalla omistamansa puutarha ja maatalouskoulun woimassapitämiseksi.

— **Wahwistettuja maanmittaustoimituksia.** Turun ja Porin läänin kuwernööri on wahwistanut waramaanmittari Wiktor Andersonin Uusi-Jaaran perintötilasta n:o 4 Kiikoisten kappelin Jaaran kyläsä lohkaiseman Hanhila-nimisen 0,1018 manttaalin suuruisen lohkotilan ja jamassa kyläsä olewasta Ala-Erkkilän tilassa lohkaiseman Peltomaanimisen 0,0310 manttaalin suuruisen tilan sekä Listeen maan tilasta n:o 3 saman kappelin Niemenmaan kyläsä lohkaiseman Jaakola-nimisen 0,0921 manttaalin suuruisen tilan ynnä kosketeltussa Jaaran kyläsä olewasta Lehtimäen perintötilassa n:o 2 lohkaiseman Lewomäen 0,1432 manttaalin suuruisen tilan, waramaamittari Wilho Stenroosin Paawolan perintötilasta n:o 4 Hämeenkyrön pitäjän Sarkkilan kyläsä eroittamat Kirkkoniemen 0,0678 ja Kangasniemen 0,0546 manttaalin suuruiset tilat; waramaamittarin Selim Mäkelän Kossin perintötilasta n:o 16 Huittisten pitäjän Huittisten kyläsä lohkaisemat Pikkurautien 0,0177 ja Pirttimäen 0,0404 manttaalin suuruiset tilat; waramaamittari J. A. Saarisen Maantie-Laurilan perintötilasta Huittisten pitäjän Sammun kyläsä lohkaisemat Ojalan 0,1407 ja Huippulan 0,0134 manttaalin suuruiset tilat sekä Ali-Harjun perintötilasta n:o 3 Tyrwään pitäjän Stormin kyläsä lohkaiseman Niinimäen 0,2053 manttaalin suuruisen tilan ynnä Teinilän perintötilasta n:o 1 saman pitäjän Laukulan kyläsä eroittamat Koiwumäen 0,0371 ja Kuusiston 0,0137 manttaalin suuruiset tilat.

— **Tie- ja wesirakennusten ylihallitus.** Wanhenmaksi insinöörikiksi tie- ja wesirakennusten ylihallitukseen on senaatti nimittänyt nuoremman insinöörin K. W. Ahlbladin

Kysymys uudesta hallitusmuodosta.

Senaatin esitysehdotus.

V. **Tuomioistuimet.**

43 §. 1. Korkeimman oikeuden tulee käyttää Keisarin ja Suuriruhtinaan tuomiowaltaa oikeusasioissa.

2. Sen oikeuden on myös pidettäwä silmällä tuomarien ja ulosottomiesten oikeudenkäyttöä.

3. Armonanomukset rikosasioissa owat korkeimman oikeuden käsiteltäwät.

44 §. 1. Korkeimmassa oikeudessa on yksi presidentti ja tarpeellinen lukumäärä oikeusneuwoksia.

2. Ne oikeushallintoasiat, jotka erityisten säännösten mukaan kuuluwat korkeimman oikeuden wirka-alaan, walmistellaan siinä senaatin osastossa, johon oikeushallintoa koskewat asiat on luettu; ja on tämän osaston päällikkö welwollinen olemaan mukana korkeimmassa oikeudessa niitä käsitelemässä.

3. Siitä, että korkeimman oikeuden on annettawa lausuntoja lainsäätämisasioista, säädetään tämän hallitusmuodon 53 pykäässä. Korkein oikeus tehköön myöskin, kun se katsoo lain muutoksen tai selityksen tarpeellisesi, Keisarille ja Suuriruhtinaalle esityksen semmoiseen lainsäädäntötoimenpiteeseen ryhtymisestä.

4. Ne asiat, jotka mainitaan 2 ja 3 momentissa, owat korkeimman oikeuden käsiteltäwät yleisessä istunnossa. Muita juttuja ja asioita saa käydellä jaostoissa, jollei korkein oikeus toisin määrää. Korkein oikeus on tuomionwoipa wiisijäsenisenä.

45 §. 1. Howioikeudet owat yleisiä yhtioikeuksia, joilla jokaisella on oma laissa määrätty oikeudenkäyttöpiiri.

2. Howioikeudessa tulee, kuten tähänkin asti, olla yksi presidentti ynnä riittäwä lukumäärä jäseniä.

3. Howioikeuden tulee myöskin pitää silmällä ja huolehtia siitä, että sen alaisissa tuomioistuimissa käytetään oikeutta lain mukaan sekä että alituomarit ja ulosottomiehet oikein täyttäwät tehtäwänsä ja että, jos joku heistä tekee wirantoimituksissaan wirheen, hänet saatetaan syytteeseen.

46 §. Yleisistä alioikeuksista on säädetty laissa.

47 §. Ylimpänä oikeusasteena käsitellemään semmoisia hallinto-oikeudellisia asioita, joiden lopullinen ratkaiseminen tähän asti on ollut senaatin talousosaston asiana, perustetaan erityinen tuomioistuin, nimeltä Hallinto-oikeus, jossa on yksi presidentti ja tarpeellinen määrä jäseniä ja joka hoitaa tehtäwäänsä sen mukaisesti kuin erityisessä laissa säädetään.

48 §. Suomen sotawäen rikoslaissa säädetään sotaoikeuksien tuomiowallasta.

49 §. Siitä erityisestä tuomioistuimesta, jonka on käyteltäwä hallituksenjäsentä wastaan nostettua kannetta lainwastaisesta menettelystä wiran toimituksessa on säädetty pnä annetussa perustuslaissa, joka koskee kansaneduskunnan oikeutta tarkastaa hallituksen jäsenten wirkatointen laillisuutta.

50 §. 1 Alkoon minkään syyn nojalla mitään ylimääräisiä tai satunnaista tuomioistuinta asetettako taikka Suomen kansalaista pantako syytteeseen muussa oikeudessa kuin siinä, jonka alainen hän maan lain mukaan on.

2. Alkoon ketään pidettäkö kauan wankeudessa tutkittawaksi ja tuomittawaksi asettamatta.

51 §. 1 Jokaisen tuomion tulee perustua oikeaan lakiin ja syihin, jotka tuomiossa mainitaan.

2. Jos tuomari huomaa että annetut säännökset owat syntyneet toisessa järjestyksessä kuin perustuslaki määrää, älkoon hän sellaisia säännöksiä sowelluttako.

. **Lainsäädäntö.**

52 §. 1 Walta säätää uutta lakia sekä muuttaa, selittää tai kumota wanhaa on Keisarilla ja Suuriruhtinaalla yhdessä kansaneduskunnan kanssa.

2 Lailla tarkoitetaan tässä myöskin perustuslakia. Perustuslakeja owat tämä hallitusmuoto ja waltiopäiwäjärjestys 20 p:ltä heinäkuuta 1906 sekä ne erityiset lait tai säännökset, jotka tätä enen on säädetty perustuslain yhdyhdellä woimassa olemaan ja joita ei ole tämän hallitusmuodon kautta kumottu tahi jotka wast'edes annetaan siinä järjestyksessä kuin perustuslain säätämisestä on määrätty.

3. Jokaista muuta lakisäädettä, yleistä tai erityistä joka wast'edes Keisarin ja Suuriruhtinaan sekä eduskunnan yhtäpitäwän päätöksen mukaan annetaan, on kutsuttawa laiksi. Lain merkitys on kuitenkin niilläkin lakisäädeksi, jotka muun nimiinä tätä ennen on samassa järjestyksessä annettu.

4. Että Keisarilla ja Suuriruhtinaalla on walta ilman eduskunnan myötäwaikutusta antaa asetuksia eräistä asioista on säädetty 11 §:ssä. Keisarilla ja Suuriruhtinaalla on myöskin walta semmoista asiasta waatia lausuntoa eduskunnalta tahi antaa lakiehdotus eduskunnan hyväksyttäwäksi.

53 §. 1. Keisarin ja Suuriruhtinaan toteuttaa lainsäädännön alalla käytäntöön antamalla kansaneduskunnalle esityksiä lakiehdotuksiksi.

2. Esitysehdotukset laatii senaatti. Kun asia kuuluu perustuslakien taikka wiili tai rikoslainsäädännön alaan, on korkeimman oikeuden lausunto siitä waadittawa ja lähetettäwä senaatin aloitteen ohessa Keisarille ja Suuriruhtinaalle.

3. Edusunnan lainsäädäntöalote pannaan wireille edustajan tekemästä esityksestä; kuitenkaan älköön eduskunta esityksiä tehtäkö perustuslaista taikka laista, joka koskee maa- tai meripuolustuksen järjestämistä.

4. Eduskunta-esityksoikeuden käyttämistawasta on säädetty waltiopäiwäjärjestyksessä, jossa myös on määrätty miten saadaan aikaan päätöksen perustuslakiehdotuksesta tai muusta lainsäädäntöasiasta.

54 § 1. Siitekun senaatti ja 53 §:n 2 momentissa mainituissa tapauksissa myöskin korkein oikeus on antanut lausuntonsa eduskunnan hyväksymästä laista, alistetaan se Keisarin ja Suuriruhtinaan wahwistettawaksi; ja lati woidaan wahwistaa ainoastaan sellaisenaan kuin eduskunta on sen hyväksynyt. Jos Keisari ja Suuriruhtinas ei woi muuttamatta wahwistaa lakia, on se lainsäädäntötoimenpide kokonaan rauennut.

2. Lakitekstin alkulausessa on mainittawa että laki on syntynyt kansaneduskunnan päätöksen sekä Keisarin ja Suuriruhtinaan wahwistuksen kautta.

55 §. 1. Jokainen Keisarin ja Suuriruhtinaan wahwistama laki jätetään senaatille yleisön tiedoksi ja noudatettawaksi julkaisemista warten. Perustuslain allekirjoittaa Keisari ja Suuriruhtinas itse ja warmentaa ministeriwaltiosihteeri, muun lain allekirjoittaa senaatti sitä julkaistessaan.

2. Jos senaatti huomaisi, että julistettawaksi jätetty lakiteksti ei ole yhtäpitäwä eduskunnan hyväksymän kanssa älköön senaatti lakia julkaisko, waan ilmoittakoon asian Keisarille ja Suuriruhtinaalle sen toimenpiteen waralta jota asian laatu waatii.

56 §. 1. Lait julkaistaan Suomen Suuriruhinaanmaan asetuskokoelmassa, jota toimitetaan suomen ja ruotsinkielinen sekä myöskin wenäjänkielinen painos.

2. Samassa asetuskokoelmassa julkaistaan myöskin ne asetukset, jotka Keisari ja Suuriruhtinas 11 §:n mukaan antaa, samoinkuin nekin ohjesäännöt ja määräykset jotka senaatti woi olla ansaitsemaan, Hallitusjalle alistamatta, yleisesti noudatettawiksi antamaan.

57 §. 1. Jos semmoisena aikana, jolloin eduskunta ei ole koolla, kiireellinen lainselitys johonin asiaan käwisi tarpeellisesti, saataa Keisari ja Suuriruhtinas senaatin esityksestä ja korkeimman eduskunnan puolaessa, julkaista sellaisen lainselityksen olemaan woimassa korkeintaan sen wuoden loppuun, jonka aikana eduskunta taas kokoontuu; ja on asian lopullista järjestämistä warten wiemä annettawa esitys sille eduskunnalle.

2. Perustuslakia älköön kuitenkaan selitettäkö sellaisen tokmenpiteen kautta tain 1 momentissa on mainittu.

58 §. 1. Ewankelis-luterilaisen kirkon kirkkolain säätämiseen tai muuttamiseen nähden menetellään 6 p:nä joulukuuta 1869 annetun kirkkolain mukaan.

2. Niiden säännösten muuttaminen tai kumoaminen, jotka eri säädyille annetusta erioikeuksista ja wakuutuksista wielä owat woimassa, toimitetaan samassa järjestyksessä kuin perustuslain muuttamisesta on säädetty.

3. Kruununtalojen werolleoston ehtoja ei woida muuttaa muulla tawoin kuin lain kautta.

59 §. 1. Jos syntyy kysymys siitä että Wenäjän Keisarikunnassa ja Suomen Suuriruhtinaanmaassa sisällyksellään yhtäpitäwänä annettawalla lailla tai asetuksella on järjestettäwä joku molemmia koskewa asia, ja jos Keisari tahtoo asiata walmistelemaan asettaa komitean wenäläisiä ja suomalaisia waltuutettuja, olkoon senaatin asia määrätä suomen edustajat.

2. Muten noudatetaan sellaisessa asiassa, mikäli se koskee Suomelle aiottua lakia tai asetusta, siitä järjestystä, mitä tässä hallitusmuodossa on lain säätämisestä tahi asetuksen antamisesta määrätty.

3. Kun Keisari tekee kansainwälisen sopimuksen, joka koskee Suomenmaata, ja senaatin lausuntoa siis waaditaan, tulee senaatin selwittää owatko sopimukseen pantawaksi aiotut määräykset sisällykseltään sellaisia, että niitä tämän hallitusmuodon perustuksella ei woida ilman kansaneduskunnan suostumusta Suomessa määrätä noudatettawaksi sekä jos niin on asianlaita, tehdä ehdotus eduskunnalle annettawaksi esitykseksi asiasta. Keisari ja Suuriruhtinas määrää ministeriwaltiosihteerin asiata esitellen että sopimus on Suomessa julkaistawa.

— **Amerikan suomalaiset sanomalehdet.** Mikäli Amerikan Työmies kertoo, aikoo insinööri Seweri Alinne ruweta Canadassa julkaisemaan uutta sosialistista sanomalehteä nimeltä „Työkansa".

— **Kuollut.** Eilen saapui meille tieto, että Helsingin rautatienlääkäri lääket. tohtori Karl Holm pitemmäikaisen sairauden jälkeen kuoli laumantaita wastaan yällä 68 wuoden ikäisenä.

Suomettarelaiset ja kysymys 20 miljoonasta.

Suomettarelaiset aikowat ensi tiistaina ahdistella hallitusta miljoonakysymyksen yhteydessä.

Toissapäiwän eduskunta istunnossa saneli edustaja Danielson-Kalmari seuraawan lausunnon:

„Minä katson luonnollisesti, että asia pannaan pöydälle tulewaan tiistaihin, koska minä edellytän, että jos hallituksen jäsenet toiwoisiwat jotakin toista päiwää tämän asian käsittelylle, niin he olisiwat antaneet siitä tiedon puhemiehelle tai puhemiesneuwostolle. Minä oletan niinkuin, että hallituksen jäsenet käytäwät jo ensimäistä tilaisuutta antamaan eduskunnalle ja kansalle tieto ja ja wastauksia niihin kysymyksiin esitä tämä anomus ehdottomasti syntyttää. Siinähän syntyy kysymyksiksi siitä, mistä määrin nyt hallituksemme sanat ja teot soweltuwat yhteen, mutta tärkeämpi wielä kuin tämä kysymys on wältämättömyys saada tietoa, millä tawoin kotimainen hallitus on toiminut siitä kun se pääsi hallituksen johtoon, saadaksensa meidän polttawan sotilaskysymyksemme perustuslaillisella tawalla järjestetyksi, ja myöskin mikä ohjelma sillä on tämän kysymyksen selwittämiseksi läheisimmässä tulewaisuudessa. Minkäänlaista ohjelmaa ei armollisessa esityksessä ole ja luonnollisto on, että eduskunta ja kansa, ainenkuin päätös tässä tapahtuu, kysyy hallitukselta, mitä se aikoo tehdä, jotta tulewan wuoden alusta tämä kysymys olisi toisella kannalla kuin millä se nyt on. Toiwottawasti tulee hallitus antamaan nämät wastaukset jo tulewana tiistaina."

Tämä lausunto on selwä, hallitukselle esitetty taisteluwaatimus. Se on asiallisesti interpellatsiooni arkaluonteisessa ja tärkeässä asiassa.

Lääninhallituksesta.

— **Läänin nimismiehet.** Läänin kuwernööri on myöntänyt Aikkalan piirin nimismiehelle Wäinö Mitterille yksityisten asiain takia wirkawapautta kuuden wiikon ajaksi. Luettuna t. k. 15 päiwästä sekä ärnänyt lakitieteen ylimpilaan Leonart Mitteler in sillä ajalla nimismiehenwirkaa Aikkalan piirissä hoitamaan.

Kaupunginlääkärin waali.

Eilen toimitetussa ensimäisen ja toisen kaupunginlääkärin walissa jakautuiwat äänet seuraawasti:

Ensimäiseksi kaupunginlääkäriksi walittiin tohtori Ernst af Hällström, 5,027 äänellä 277 äänestäjältä. Lähinnä äänimääräsä oli tohtori Osk. Nyman, joka sai 3,309 ääntä 240 äänestäjältä, tohtori M. Ahlman sai 237 ääntä 15 äänestäjältä.

Toiseksi kaupunginlääkäriksi walittiin tohtori A. W. Grönholm, 5,237 äänellä 297 äänestäjältä. Tohtori Kaarlo Palkonen sai 3,286 ääntä 223 äänestäjältä.

— **Ylioppilaskirjoitukset.** Eilisiin ylioppilaskirjoituksiin kuuluiwat

Matemaattiset tehtäwät:

1. Määräsuuruinen kauppapuodin ikkuna woidaan tehdä joko yhdestä tai kolmesta keskenään yhtäsuuresta ruudusta. Edellisessä tapauksessa ottaisiwat ikkunanpuitteet kuudennentoista osan, jälkim. tapauksessa kymmenennen osan koko ikkunaaukosta. Missä suhteessa ja kuinka paljon kustannuksetkin kummassakin tapauksessa tarwittawasta lasista, jos otaksutaan, että lasiruudun hinta on suhteellinen sen pinta-alan kuutioon?

2. Piirrä kolmio, jonka pinta-ala on yhtäsuuri kuin toisen tunnetun kolmion pinta-ala ja jonka siwut suhtautuwat toisiinsa kuin 3:4:5.

3. Kaksi ympyrää leikkaa toisiansa pisteissä A ja B. Wedä halkasija AC toiseen ja halkaisija AD toiseen ympyrään. Todista että pisteet B, C ja D owat samassa suorassa wiiwassa.

4. Ympyrään on wedetty jänne. Laske sen pituus, jos säde on 12 sm, ja jos määräytystä jänteen pisteestä tiedetään että sen etäisyys ympyrän keskipisteestä on 8 sm ja sen etäisyys jänteen toisesta päätepisteestä 10 sm.

5. Lieriöllä on yhtäsuuri tilawuus ja yhtäsuuri waippapinta kuin tunnetulla kartiolla. Määrää lieriön pohjasäde ja korkeus kartion pohjasäteessä ja korkeudessa.

6. Supista murtolauseke

$$\frac{48x^2 - 16\sqrt{30}\,x + 13}{48x^2 - 72x - 13}$$

7. Eräs henkilö tahtoi ostaa kahwia 100 markalla. Ostaessa myönnettiin hänelle alennusta 5 % kahwin hinnasta, joten hän sai 2 kg enemmän kahwia kuin hän muutoin olisi saanut, jotapaitsi hänelle wielä jäi 25 pennia maitusta rahasummasta. Montako kiloa kahwia hän sai?

8. Eräässä seurassa päätettiin eräiseen tarkoitukseen kerätä määrätty rahasumma siten, että jokainen läsnällui antaisi yhtä paljon. Keräystä aletaessa oli kuitenkin 8 henkilöä ehtinyt poistua. Jotta siitä huolimatta saataisiin kerätyksi ajateltu rahamäärä maksoi jokainen jäljelläolewista 50 penniä enemmän kuin alkujaan oli sowittu. Jokainen poistuneista 8 henkilöstä otti kuitenkin myöhemmin osaa keräykseen antamalla yhtä suuren summan kuin jokainen kokouksessa maksaneista oli suorittanut, ja senlisäksi antoi wielä eräs surjäinen henkilö 5 mk. Täten saatiin kokoon kaikkiansa tasan kaksikertaa niin suuri summa kuin alkujaan oli aiottu kerätä. Kuinka monta henkilöä oli alkujaan seurassa ja paljonko olisi jokaisen ollut maksettawa?

9. Wuorenkukkulalle on pystytetty pystytuora, 7,5 m korkuinen tanko. Tähtystswiiwat eräästä alempana olewasta pisteestä tangon kärkeen ja juureen muodostawat waakasuoran tason kera 45° ja 40° kaltewuuskulmat. Korkeallako siitä waakasuorasta tasosta, jolla piste on, on tangon juuri?

10. Lasinen pallo painaa 2 kg. Suuriko on sen pinta, kun tiedämme että lasin ominaispaino on 2,58?

— **Werenmyrkytyksen kuoli** eilen yleisellä sairashuoneella suutari Kalle Hellman Tyrwäältä. Wainajan oli särkenyt hammasta, joka aiheutti märkimisen. Myrkytys lewisi nopeasti pääsä, ja kun hänet tuotiin sairaalaan oli hänen tilansa jo toiwoton.

— **Elinkeinoilmoituksia.** Maistraatin istunnossa eilen ilmoitti työmiehen leimo Emma Lehtinen aikowansa ruweta harjoittamaan täällä kauppaliikettä. Samoin ilmoittiwat Sigurd Swante Aleksander Westling ja Alfred Ludwig Lindeman aikowansa ruweta harjoittamaan herrain waatetus- ja agentuuriliikettä täällä.

Kauppiaat A. Niiniö ja Uno Sawola ilmoittiwat aikowansa awata täällä kauppaliikkeen toiminimellä „Niiniö & Sawola" sekä toisen kauppaliikkeen toiminimellä „Tampereen Talouskauppa Niiniö & Sawola".

Waratuomarit Kustaa Konstantin Osmonsalo ja Paawo Paloheimo ilmoittiwat aikowansa perustaa tänne osianajotoimiston toiminimellä „Tampereen Asianajotoimisto Paloheimo ja Osmonsalo".

Osakeyhtiö Emaus ilmoitti aikowansa harjoittaa täällä talojen rakentamiska ja yläpitoa nuorten miesten ja naisten kristillistä yhdistystä warten.

Toimittaja Kustaa Adolf Kaatra ilmoitti aikowansa harjoittaa täällä kirjakauppaliikettä toiminimellä: „Hämeen kirjakauppa Kaatra".

— **Rakennustoimia.** Wahwistusta anoi piirustuksille eilisessä maistraatin istunnossa Asunto O. Y. Wapaus omistamalleen tontille n:o 66 9:ssä kaupunginosassa uutisrakennuksia warten.

Samoin anoi wahwistusta piirustukseen talonomistaja A. W. Rinne tontille n:o 83 14:sta kaupunginosassa uutisrakennuksia warten. Sitäpaitsi anottiin wahwistusta piirustuksille tonteille n:o 19 10:ssä kaupunginosassa lisärakennuksia warten, tontille n:o 5 11:sta kaupunginosassa muutoksia warten ja tontille n:o 12 15:sta kaupunginosassa ulkohuonerakennuksen rakentamista warten.

— **Rakennustoimi Tampereella.** Läänin kuwernööri on wahwistanut piirustukset tonille N:o 96 2:ssa kaupunginossa, joiden mukaan toiminimi Osakeyhtiö Keskusmyymälät Aktiebolag aikoo korottaa sanotulle tontille rakennettawana olewan kauppahallirakennuksen yhdellä kerroksella, johon tulee sijustettawaksi kauppapuoteja ja muita liikehuoneustoja.

— **Sairaustuhteet.** Wiime wiikolla ilmotettiin seuraawat sairaustapaukset:

Suolityhfus	2
Wälipäinen kuume	10
Watsakatarri	10
Influensa	8
Punatauti	2
Kotimainen kolera	3
Suolikatarri	36
Wesirokko	2
Tulirokko	4
Punarokko	1
Ruusu	4
Ruuputkitulehdus	2
Lapsiwuodekuume	1
Kurkkumätä	1
Kuristustauti	3
Niskatulehdus	14
Keuhkokatarri	26
Keuhkotulehdus	3
Hinkuyskä	2
Reumatismi	5
Keuhkopussintulehdus	2
Umpilisäkkeentulehdus	3
Syfilis recens	3
Gonorrhoe	4
Summa	151

— **Lainopillisesti neuwonantajakseen,** jonka asemapaikkana on Rowaniemi, on Kemin Puutawaraosakeyhtiö ottanut Luotonantajayhdistyksen tähänastisen lainopillisen neuwonantajan, howioikeuden auskultantti Ali Tornberg'in, joka siirtynee uuteen toimeensa parin kuukauden kuluttua. — T. N.

— **Raittiuswäen kokous** pidetään tänään klo 2 i.-p. Raittiustalolla Tampereen Raittiusseurain keskuskomitean toimesta. Siellä on jokaisen yleisiä asioita seuraawan kansalaisen lausuttawa mielipiteensä kysymyksestä: Onko saatawa yleinen kieltolaki waiko tyydyttäwä hallituksen esittämään kunnalliseen wäkijuomakaupan kieltojärjestelmään?

— **Nuorisoseuran syys-illatsu** on tänään klo 6 i.-p. Kaupunginkalon juhlasalissa, kuten sanottu. Ohjelmasta on pidetty hywää huolta, puheita on kaksi, joista toisen pitää rautat. wirkamies K. Waurio. Sitten on **nuorisoseuran sekakööri**lua, wiulusoolo, reimoja kansantanssejа, lausuntoa, satu y. m. y. m.

Sitten tulee sinne paljon muutakin reimaa ja repäisewää, se on tietty, sillä eipä se muutenuorisoseuran iltama olisikaan. Sinne syyskisoja käymme wiettämään, nuoret ja wanhat, eikö totta? Pilletit maksawat waan 1:—.

— **Nuorsuomalaisten Nuorten ompelusseuran toimikunnan** kokous on tiistaina klo puoli 8 i.-p. Näsilinnassa. Keskustelua monesta ompelusseuraa koskewasta asiasta.

— **Martta Ingmannia** Järwensiwulta kehoitetaan pistäytymään kaupunginpalwelijain konttooriin noutamassa pienenmän perinnön.

Wilppulan Maamiesseuran kesäkokous

pidetään t. k. 14 p:nä Ala-Sankilan talossa, alkaen kello 10 aamulla. Ohjelmasta mainitsemme seuraawaa:

Soitto ja kerwehdyssanat kello 11—1 Kilpailuja kynnössä ojitukessa ja lyhyssä. Klo 1—2 wäliaika, jona sopii käyttää hywäksen rawintolaa. Klo 2—6 Esitelmiä, alustuksia ja keskusteluja:

1:si Wiljan myynti, osto ja lainaus osuuskunan perustamisesta Wilppulaan Kusti Pellerwo Seuran neuwoja.

2:si. Heinänurmien pintalannoituksesta, alustaa Häm. läänin Maanwilj. seuran neuwoja.

3:ksi. Karjanhoidosta, alusti Koti emen Kaswatuslaitoksen agronoomi.

Klo 6—7 jaetaan palkinnot wiime talwisista karjanhoito, käsityö, kesanto ja lannanhoitokilpailuista, sekä ojituksesta kynnöstä ja lyhystä.

Käsityökilpailuihin osaottaneita pyydetään tuomaan käsityönsä näytteille edellisenä päiwänä eli wiimeistään klo 8 kokouspäiwän aamuna.

Samana päiwänä walitaan Ala-Sankilassa klo 10 aamulla jäsen Wilppulan Maamiesseuran puolesta Pohjoisen Hämeeseen perustettawan Maamiestalwikoulun perustawaan johtokuntaan, joka johtokunta kokoontuu kokouspäiwän kulussa ja toiwotaan, että koulua kannattawat seurat: Koillis-Hämeen pitäjäkiisjeura, Ruoweden Pohjaslahden, Kuoreweden, Juupajoen, ja Teiskon, maamiesseurat, sekä Wirtain, Kurun, Keuruun, Pihlajaweden ja Multian maalaisseurat lähettäwät jäsenensä johtokunnan ensimmäiseen kokoukseen.

Ilman korkealle kehittyneyttä maanwiljelystä on taloudellinen asemamme heikko ja jota korkeammalle kehitämme maatalouttemme sitä warmempi on taloudellinen asemamme. — Saapukoon jokainen puolueisiin katsomatta tähän kokoukseen. — Asiat siellä owat kaikille yhteisiä. — Tehkäämme kokouspäiwä toisellemme opetuksen antamis-päiwäksi, nun silloin opimme itsekin. — Tuo on jokaisen helppo toteuttaa sillä, että saapuu kokoukseen kokemuksiaan kertomaan ja toisten kokemuksia kuulemaan.

— **Pekkalan yhdist. meijeri- ja karjatkoululuun** Ruowedellä on 1 p. marraskuuta alkawan toimintakauden ajaksi oppilaiksi 33 hakijasta hyväksytty seuraawat:

Palwelijatar Mathilda Salo Karkista, talol. tytär Hanna Rikala Oriwedeltä, wuokraajan tytär Ida Köppi Humppilasta, metsänwart. tytär Martta Maria Kauppinen Tammelasta, torpparin tytär Olga Sofia Karhunmäki Hausjärweltä ja mylläriin tytär Hilma Nieminen Päläneeltä. Hakijoista oli 27 käynyt yleis. kansakoulun, 1 lyhemmän ajan käynyt kansakoulua ja 2 ei ollut antanut alkutiedoistaan tarkempia tietoja. 22 oli kotoisin Hämeen, 3 Turun ja Porin, muut Waasan, Uudenmaan, Wiipurin ja Mikkelin läänistä.

— **Arpajaiset** toimii Pispalan wesijohtoosuuskunta tänään klo 2 i. p. W. P. K:n talolla. Arpajaisten päätyttyä pidetään iltama samassa paikassa. Katsoen siihen, että arpajais-tulot käytetään näin hywään yleihyödylliseen tarkotukseen, on suotawaa, että innolla harrastetaan arpajaisten menestymistä.

— **Peräseinäjoen kirkkoherranwirkaan** on kolmannelle waalisijalle asetettu Hämeenkyrön kappalainen K. Töyry.

— **Toijalan Suomalainen yhteiskoulu** alkoi t.k. 2 pnä toisen waikutusuotensa kansakouluksi kaisena. Kouluun pyrkijöitä oli runsaasti, joista woitiin hywäksyä oppilaaksi 34 ensiluokalle ja 36 toiselle luokalle.

Suurilukuisesta oppilasmäärästä käypi selwille, että oppikoula paikkakunnallamme on ollut sangen tarpeen waatima.

Kansakoulu Toijalassa alkoi 1 päiwän t. k. 2 pnä toimintansa eikä sieltäkään oppilaista puutetta ollut koska heti koulun alussa ilmoittautui 130 oppilasta.

Päiwän kuulumilta.

Pieniä piirteitä waltiopäiwiltä.

Maan isät ja — äidit owat toiseen kertaan Helsingissä kokoontuneina. Pestäwänä on heillä nyt todentotta se suurenmoinen pykki, joka pari kuukautta takaperin kesän ajaksi litoon pantiin. Warottawa on heidän wain, ettei wäet waatteet repeenny eiwätkä saippuan ja lipeäkiwen ylenpalttisuudesta olematto miin kärwenny.

Wielä owat nämät koko maata käsittäwät, waltiolliset, yhteiskunnalliset ja taloudelliset pyykkipuuhat wasta alussaan. Waliokunnissa waatteet hierotaan ja muokataan ja puhtaiksi pestään. Niistä ne sitten lähetetään eduskunnalle, joka ne edelleen toimittaa n. k. suuren waliokunnan silitettäwiksi. Itse eduskunta niille sitten lopullisen silitteensä suo, minkä jälkeen toimitus- ja tarkastuswaliokunta ne kokoon taittaa ja siroihin poimuihin sowittaa. Monimutkaista on meno, mutta puhdasta siitä sitten tuleekin, jos wain tullaksen on, mikä jälleen riippuu maan isien ja äitien hywästä tahdosta ja suotuisista sydämen aiwotuksista.

Täydessä työssä he nyt kaikitenkin owat. Waliokunnissa kowa touhu wallitsee ja — arwattawasti — hywinkin epänormaalinen työaika. Ja alkawatpa itse eduskunnassakin puuhat wilkastua ja — kärjistyä. Tämä jälkimmäinen koskee etupäässä hallitusta, jonka pään päälle koetetaan tulisia hiiliä kasata.

Sangen säännöllistä on eduskunnan tyo näyttänyt olewan, joll'ei nyt oteta lukuun muutamia pienempiä kompastuksia ja haukauksia, joita kaikissakin uusissa koneissa on mahdotonta wältteä. Ja koskewathan nämätkin heikkoudet ensipäässä eduskunnan yksityisiä jäseniä, joilla niinkuin ihmisillä yleensäkin, on heikot hetkensä ja wietteleiwät wajawaisuutensa.

Niinpä „ritiseerasi" edusm. Häkkinen wiime perjantaina pitkältä mallien ja kaawojen suojelemista koskewaa waliokunnan mietintöä. Tarkkana kansanopettajana hän waliokunnalle antoi sen arwosanan, että työ oli hutiloimalla tehtyä. Kun arw. puhuja sitten lausuntonsa wahwikkeksi ilmoitti, ett'ei hän ole ensinkään ymmärtänyt arwostelemiansa pykäliä, niin ei hän suinkaan

J. Tirkkonen

Puh. 608 TAMPERE Perust. 1869

Akkunaverhoja,
Valkoisia, kuvallisia.

Tylliverhoja
35 pennistä alkaen mt.

Hienoja värillisiä
Madras-verhoja
Brises-Bises-akuttimia.

Oviverhoja on aina varastossa!

Pestäviä PELLAVAISIA! Villaisia ja Plyysikudosta.

Hienoja OVIVERHOJA valmistetaan tilattaessa halutujen mittojen mukaan.

Messinkisiä verhotankoja. TANKOJA sivulle vedettäviin verhoihin

MESSINKIKETJUJA pellinnyöriksi.

„MIGNON"

Tasku-Sähkölamput
ovat parhaita. — Myytävänä
RAUTAKAUPPA OSAKEYHTIÖLLÄ
TAMPEREELLA.
13:7

Mutta yhteen seikkaan nähden owat olomme täällä wielä warsin puutteellisella ja alkuperäisellä kannalla. Enemmän takapajulla kuin moni pikkukaupunkimmekaan. Tosin on täällä toiminassa parikin tyttöjen käsityökoulua ja „teknillisen „opistomme", wieraan kurkihirren alla toimiwa teollisuuskoulu. Mutta misjä on se opinohja, jossa eri ammattilaiset saawat mutta wirikettä omille toimialoilleen, kehittywät koulutuksen kautta niiksi kätewiksi kansalaisiksi, joita nykyään niin alamme kaiwata. Sellaista yleistä käsityötekniillistä oppilaitosta meillä ei wielä lainkaan ole — ei ainakaan muuna kuin harskaana toiwomuksena muutamien kaukanäköisten kansalaisten aiwoissa. Mutta tämä toiwomus olisi ensi tilassa saatawa toteutetuksi. Sitä waatii kuulun yhteiskuntamme hywä maine teollisen toiminnan sydämenä maassamme. Ja mielestämme siihen me nyt on sellainen tilaisuus käsillä että harwoin suotuisampaa meille tulee.

Ehkä hywinkin läheisessä tulewaisuudessa muuttuu nykyinen teollisuuskoulu ainakin osottaen teknillisesti keski koulukSi ja aiseiden pakoituksesta saanee itselleen oman talonkin. Mikä estää useita yhdistämästä saman katon suojaan ne eri toimialoja käsittäwät käsityöammattikoulut, joista — tositoimeen tarttumatta — yksityisissä piireissä niin kauan jo on ollut puhe. Wai aijommeko edelleenkin katsella, miten suuri osa siitä hywää ainesta, satasataluwuisja kettawia nuoria poikia ja tyttöjä, jotka wuotuisesti kansakoulun suorittaneina jättäwät, jäämät tyhjäntoimittajina kaduillemme käwelemään. Owat muka liian „nuoria" mihinkään kytäkseen. Ei mitään estä meitä nyt toteuttamasta mieliaatettamme saada heistä kunnon ammattilaisia kaikille niille toimialoille teollisella alalla, joissa yleisenä n lituksena käy ammattitaitoisuuden alaneminen ja ammattilaisten puute. Kun waltio rakentaa meille teknillisen keskikoulun, niin se tuskin ottaa toiwomuksemme ewätäkseen saada yhdistää sen toimintapiiriin eri käsityöammattikoulut. Onhan esimerkejä saman suuntaisia ulkomailla saatawina, jos sellaisia kaiwataan. Jo werrattawat owat ne edut, jotka täten saataisiin. Samaan päämäärään tähtäämä opetus olisi keskitetty yhteen paikkaan, samaan teknillisen ilmapiiriin. Kustannukset tuliSiwat kummaltakin puolen melkoista huokeammaksi. Sehän on lähemmin perustelemattakin ymmärettäwissä. Sillä läheisessä tulewaisuudessa owat sellaiset ammattikoulut tänne ,sittenkin saatawa ja emme erehtyne wäitteessämme, että ne waan silloin wastaawat tarkoitustaan kun niissä opetus käy työaje kädessä. Mutta sellaiset laitokset waatiwat kustannuksia ja siksi uskallamme ehdottaa yllämainitun yhdistelmän asianomaisten harkittawak. Ja asian ratkaisu waatisi jo nopeaa toteuttamista.

Otawa.

Weden puhdistaminen kuparisulfatin awulla.

Muutama wiikko sitten, kun lawantauti pahimmillaan riehui Helsingissä, ehdotti joku maalainen Kuopiosta, Jyväskylästä tai mistähän lie ollut, että pääkaupungin juomawedet puhdistettaisiin kuparisulfatin, kuparivihtrillin awulla. Pääkaupungin lehdet panivat ehdotuksen kaikellaisten joukkoon, sillä tiesiwät ne niinkuin moni muu, että kuparivihtrilli on wäkewätä myrkkyä

Eipä kuitenkaan awuliaisen maalaisen ehdotus ollut myrkytyshalusta lähtöisin, päinwastoin on kuparisulfatia monasti ja menestyksellä käytetty weden puhdistajana. Amerikalainen tiedemies George T. Uloore käytti sitä ensin limakaswien tappajana wesisäiliöissä. Amerikalaisten kaupunkien wesisäiliöiden ijankaikkisena kiusana oliwat nimittäin pienet limakaswit jotka lyhyessä ajassa muuttiwat säiliöissä olewan weden pahalta haisewaksi ja epäterweelliseksi. Kaikin keinoin oli koetettu päästä niistä erilleen, mutta menestyksettä. Uloore, joka muuten on waltion maanwiljelyksen hywäksi perustamaan kaswi fysiologisen laboratorion johtaja, oli huomannut, että kuparisulfati hywinkin laimeassa liuoksessa tappoi nämä limakaswit, ja päätti käytännössä keinoa koettaa. Tarjoutui joku pieni kaupunki Kentuckyssä kokeenalaiseksi. Sen wesisäiliöihin liuotettiin kuparisulfitia, yksi osa neljään miljoonaan osaan wettä. Neljänkymmenen kahdeksan tunnin kuluttua oliwat limakaswit häwinneet. Keinoa on sittemmin useassa paikassa menestyksellä käytetty. Missään tapauksessa ei ole tarwinnut woimakkaampaa liuosta käyttää kuin 1:1,000,000. Kupari tawallisesti hywin pian saostui liuoksesta. Ainoastaan muutamassa tapauksessa kun organisia happoja oli wedessä lisättiin weteen hiukan kalkkia. Sekin oli turhaa warowaisuutta, sillä niin pieni kuparimäärä ei tiettäwästi millään lailla ihmisen elimistöä wahingoittanut.

Kun Uloore huomasi kuparisulfatin waikutuksen limakaswehin näin woimakkaaksi, käwi hän tutkimaan sen waikutusta basilleihin. Hän huomasi silloin, että liuoksessa, jossa sadasatuhannessa osassa wettä on yksi osa kuparisulfatia kuolewat elintaluisimmatkin kolera- ja lawantauti basillit neljässä wiidessä tunnissa. Nyt sattui niin, että hän pian oli tilaisuudessa käytännössä tätäkin keksintöään totettamaan ja tuli siihen warmaan päätökseen, että liuotamalla yhden osan kuparisulfatia sataan tuhanteen osaan erään keskiamerikalaisen kaupunoin juomawetä oli estänyt paraillaan alussa olleen lawantaudin laajenemalle lewiämästä. Sen jälkeen on kuparisulfatia useassa paikoin käytetty bakterien tappajana wesijohtowedessä. Mutta kuwaawaa on, että useat kaupungit jotka sitä owat käyttäneet, owat waatineet että kuparisulfatin käytöstä ei saisi puhua mitään. Kaupungin asukkaat joutuisiwat kohta pahemmin pelkorhinsa, jos tietäisiwät että heitä taudin lisäna muka uhkaa kuparimyrkytys.

Onko sitten tällaisesta kuparisulfatin käytöstä mitään waara. Ei olla aiwan warmoja siitä paljonko kuparia ihminen woi wahingotta kuorokaudessa niellä. Mutta warma on ainakin että kaksi sadasosa grammaa päiwässä ei waikuta ihmisen elimistössä niin mitään. Kaikkein wäkewintä liuosta käytettäessä täytyisi ihmisen juoda kaksi litraa wettä ennenkuin hän nämä kaksi sadannes grammaa sisäänsä saa. Tawallisesti ei kuitenkaan läheskään niin wäkewää liuosta kuin 1:100,000 tarwitse käyttää. Ja sitä paitse olisi nämä kaksi litraa juotawat heti sen jälkeen kuin kuparisulfatia on weteen sekoitettu, sillä kuten jo olemme mainiinneet katoaa se sitä hywin pian ja weden kuparipitoisuus käy wielä wähemmäksi. Ei silloin edes japarilainen joka kuulun olewan maailman paxin wesijuomari, hän kun päiwittäin wetää keskimäärin nahkaansa neljä litraa wettä, saisi tästä kuparilla puhdistetusta wedestä wahinkoa. Kuitenkin on tietysti kuparisulfati siksi wäkewä myrkky, että ken tahansa ei woi eikä saa sitä weden sekaan sotaa waan on tämänkaltainen weden desinfisioiminen asiantuntiain tehtäwä.

Missään tapauksessa ei ole tarkoitus, että kuparisulfatia ajan pitkään weden puhdistajana käytettäisi; ainoastaan tilapäisesti wedestä johtuwien kulkutautien uhatessa woi Uloore n puhdistustapaa ehkä käyttää. Joka siitä enemmän tietoja haluaa saanee niitä kyllä Agriculture Departecentiltä Washingtonissa.

S.

Muualta kotimaasta.

Kouwolassa ryöstetyt rahat löydetty.

Poliisi on nyttemmin nähtäwästi saanut käsiinsä Kouwolasta ryöstetyt rahat, sillä eräästä paikasta, jota ei lähemmin tahdota mainita, on nyt löydetty 30,000 mrk. Tarkempia tietoja tästä sekä yhteydessä olewista seikoista lupaa poliisi antaa kohdakkoin.

— **Miljoonaperintö Amerikasta Turkuun?** Mikäli Ruotsin Aftonbladet kertoo on Seastlessa kuollut eräs suomalainen, joka jälkeensä jättämänsä omaisuuden 5 milj. dollaria on testamentannut hywäntekewäisyyskarkotuksiin. Kun kaikki testamentin määräykset oli suoritettu, huomattiin, että jälellä oli wielä jäänyt 750,000 dollaria eli 3,750,000 markkaa. Mainitun miehen perijäksi on hawaittu eräs 70 wuotias eukko, jota nykyään hoidetaan Turun waiwaistalossa. Seaslesta on muuan yksityispoliisi lähetetty perijää tapaamaan.

Turun waiwaistalossa ei kumminkaan kuuluta tiedettäwän mitään siitä, että kukaan laitoksen useista 70-wuotisista eukoista olisi äkkiä niin uppo-rikkaaksi joukunut.

Suurissa ravikilpailuissa

toissapäiwänä lankesiwat palkinnot seuraawasti:

Suuret orikilpailut.

1 palk. 1,000 mk. ori Poika, jonka omistaa kokkolainen kauppias Emil Wihlman. Aika 1.43+1.42+1.45=5.10.

2 palk. 800 mk. ori Ilo, omist. pika-ajuri F. Blom, Helsinki, aika 1.44+1.43+1.48 = 5.15.

3 palk. 600 mk. ori Wilkas, omist. kauppias Konkonen Wiipuri, aika 1.44+1.45+1.46,4 = 5.15,4.

4 palk. 400 mk. ori Kiiwas, omist. apteekari K. Roos, Alawuus 1.44+1.46,6+1.50 = 5.20,6.

Wanhojen hewosten kilpailu,

juoksiwat kolmen kilometrin matkan:

1 palk. 400 mk. tamma Raima, om. Fremlison, Kokkola, 5.25,2.

2 palk. 300 mk. tamma Maiju, om. Häkkinen, Jywäsk. pit. 5.25,8

3 palk. 250 mk. ori Onnenpoika, om. Hällilä, Marttila, 5,29,2.

4 palk. 200 mk. ori Willi, om. Kuuri, Noormarkku, 5.31.

5 palk. 150 mk. tamma Rei, om. Holmgeen, Pietarsaari, 5.31,4.

6 palk. 100 mk tamma Into, om. Toiwonen, Piikkiö, 5.32,2.

Nuorempien hewosen sarja.

1 palk. 200 mk. tamma Mimmi, om. Siren, Espoo, aika 5.41.

2 palk. 125 mk. tamma Siiwo, om. Markkula, Kiukainen, 5.50.

3 palk. 75 mk. ori Myrsky-Wiburi om. Seppälä, Kisko, 5.53.

4 palk. 60 mk. ori Julle 2, om. Nordfors, Turku, 5.59,6.

Alma oli ajojen aikana warsin kauras ja rata olisi muuten ollut oiwallinen, mutta sateiset säät oliwat pehmittäneet sen niin, että ajaessa syntyi suuria kuoppia, jota oli pakko kesken ajoja täyttää.

— **Wastaan panewat Kemin kunnan ukot yhä.** Kuten tunnettu kieltäytyi Kemin kunta wiime toukokuun 17 p:nä pitämässään kokouksessa antamasta sitoumusta siitä korwaukseksi, jonka Kemin — Rowaniemen radalle tarwittawan maan pakkoluowuus mahdollisesti ehkä nousisi yli kruunun toimittaman arwion. Tämän päätöksen kumminkin läänin kuwernööri tehtyjen walitusten johdosta kumosi ja oli Kemin kunnan kestwiikkona pitämässään kokouksessa päätettäwä siitä, mihin toimenpiteisiin sen on kuwernöörin päätöksen johdosta ryhdyttäwä. Kokous päätti wedota kuwernöörin päätöksestä senaattiin. — P. S.

Puumalan arwopaperien warkaus.

Waras saatu kiinni. — Warastettu omaisuus löydetty.

Kotiwasen senjälkeen kun Puumalasta oli warastettu arwopapereita 45,000 mk pidätti poliisi työmies Koljosen, jota epäiltiin näihin warkauksiin. Wangittu tielsi kuitenkin alussa kaiken osallisuutensa ja tietoisuutensa warkaudesta. Mutta sunnuntaina selitti hän woiwansa ilmoittaa, mistä warastettu lompakko löytyisi ja että ähän woisi hankkia sen jos waan saisi tilaisuuden käydä sillä paikalla, missä se sijaitsi, warastetun lompkon omistajan kanssa.

Puumalan poliisi oli kuitenkin jo lauantaina metsästä löytänyt lompakon ja sen sisällä arwopaperit ja rahat. Tarkastettaessa hawaittiin sen sisältäwän puhdasta rahaa 500 mk. enemmän kuin oli warastettu. Tämä rahamäärä oli kuten myöhemmin selwisi, warastettu aikaisemmin talwella samalta henkilöltä kuin jolta nykkin rahat oli wietty. Isäntä oli kyllä silloin tietänyt Koljosen tuon summan „puhaltaneen" waan ei hän wälttääkseen suurta puheenaihetta tahtonut tätä siitä hätyyttää.

Tekemästään löydöstä huolimatta päätti Puumalan poliisi antaa roswon ajaa tuumansa läpi. Tarkotusta warten pantiin lompakko jälleen metsään saman joen uomaan, mistä se oli löydettykin, sekä sisälle tungettiin sanomalehtipaperia arwopaperien ja setelien sijaan. Muutamia poliiseja asettui taaemmaksi wahtaamaan ja sunnuntaina annettiin miehen isännän seuraksi lähteä metsään. Mies kulki aiwan oikein paikalle mistä lompakko löydettiin otti sitten ilman muuta lompakon ja läpinäiseltä kun se tuntui pistä poweleen sekä läksi läpälämäkeen metsästä. Onni ei kuitenkaan ollut miesparaile suotuisa Kuului laukaus metsästä — joku metsästäjä oli lähiseudulla lintuja ampumassa — ja miehemme arwellen, että häntä yritettiin pommittaa, kaatui maahan. Wahdissa olewat poliisit oliwat liethyksi silloin heti niskasta ja mies taas wankina.

Koljosta on jo aikaisemmin rangaistu warkaudesta kaksi kertaa.

— **Kolmea roswoa wangittu. Joka „kukarinpoika" on kiinni?** Kunnuntaina t. k. 1 p. wangittiin Pihtiputaalla kolme woroksi epäiltyä miestä. Kuulustelussa, jonka toimitti heti saman päiwän iltana nimismies G. Petterson, lienee tullut selwille, että miehet owat harjoittaneet pienempää warkautta Siewissä, Reisjärwellä ja pitkin maantienkartta Siewistä—Pihtiputaalle. Kuulustelussa kielsi kaksi woroista harjoitteneensa minkäänlaista roswousta, mutta sitäwastoin kolmas, — oman kertomuksensa mukaan käynyt 8 luokkaa yhteeksi —, kertoi heidän tehneen warkauksia edellämainitun tien warsilla, sekä heidän olleen mukana(?) Kouwolan ryöstössä ja on wiimeksi mainittu woroista kertonut kuulustelussa merkillisiä osioita Kouwolan ryöstöstä j. n. e. M. kertoi roswo wielä että heitä on kaikkaan 26 miehinen roswojoukkue kaikki browningrewolwereillä warustettuja.

Näillä woroilla ei ollut rewolweria, ei ruokaa, ei rahaa ja merkillistä roswoilla oli se, etei heillä kellään ollut liiwejä. Miehet oliwat kaikki passittomia. — K:iwa.

— **Laatokan wesi** on wuoden kuluessa laskenut uskomattoman paljo. Kesällä w. 1906 oli se 130 cm. korkeammalla kuin nyt. Ihmeellinen on se luonnon ilmiö, mikä Laatokan nousussa ja laskussa hawaitaan. Tawallisesti on wesi noin 7 wuotta korkealla, jonka jälkeen se laskee ja pysyy alhaalla saman ajan. Mistä tämä johtunee, ei taida luonnontutkijoillakaan olla selwillä. Ainoa lasku wirta Newa laskee tietenkin yhtä paljon wettä joka aika. Mistä sitten se, että wesi toisinaan kohoaa 1 ja puolen m. korkealle ja taas laskee entiselleen? Wasta on kulunut toista wuotta siitä, kun se oli korkealla, joten se entiselleen olisi alhaalla wielä noin 6 wuotta.

Kirjallisuutta ja taidetta.

Tampereen Teatteri.

Herra Arno Hjortin lahjanäytäntö.

Tänään esitetään teatterissa kolmannen kerran Tor Hedbergin Johan Ulfstjerna herra Arno Hjortin lahjanäytäntönä.

Hra Hjort on Tamperelainen nuori taiteilija ja esiintyy kappaleessa Helge Ulfstjernan osassa tawalla, joka osoittaa melkoisia lahjoja ja — mikä parempaa — jo huomattawaa kykyä. Hänen aikomuksensa lienee piakkoin matkustaa ulkomaille — Münheniin, olemme kuulleet — warsinaisesti harjottamaan laulunopinnoita ja samalla myöskin tutustumaan näyttämötaiteeseen.

Kehoitamme yleisöä runsaasti tänään teatteriin. Kappale on sitä laatua, että se toki on jokaisen nähtäwä, warsinkin kun samalla woi antaa kehoittawan tunnustuksen kotikaupungin nuorelle taiteilijalle.

— rtt —

— **Työwäenteatteri** esittää tänään kauniin, ruotsalaisen kansannäytelmän **„Wermlantilaiset".** Kappaleen wiehättäwät laulut, joista useat owat kotimaassaan tulleet kansanlauliksi, ja kansanomainen aihe saawut tiwat wiime kewäänä, jolloin teatteri kappaleen ensi kerran esitti, yleisön mieltymyksen. Warmaan yleisö tänäänkin on täyttäwä katsomon. Näytäntö alkaa klo 8 illalla.

Venäjältä.

Werilöyly Odessassa.

Wiime lauwantai-iltana tuntemattomat nuoret miehet Odessassa ampuiwat kolme poliisia kuoliaaksi ja haawoittiwat erästä lähellä seisowaa Sitä paitsi oli poliisiosaston pihalle heitetty pommi, jossa yksi luutnantti ja kirjuri saiwat surmansa sekä useita haawottui, kuten lyhyt sähköksanoma on kertonut.

Sähköksanoma ei kuitenkaan ole mitään kertonut sitä seuranneesta werilöylystä. Paikkakunnan lehdet ylimääräisissä lisälehdissään owat kuitenkin julkaisseet siitä tarkempia tietoja, joita on lennätetty Moskowaan „Ruskoje Slowo" lehdelle ja sieltä telefonoitu Pietarin lehdille.

Muutamia tunteja poliisien ampumisen jälkeen ilmestyi Moldawankan kaupunginosaan joukko huligaaneja. He jakaantuiwat useiksi ryhmiksi ja rupesiwat ampumaan browningeilla, jolloin yksi juutalainen sai surmansa ja kuusi haawottui.

Päiwällä räjähdyksen uhrien hautauksen jälkeen rupesi joukkue pieksämään ohikulkewia kumiletkuilla. Pian pieksäminen tuli yleiseksi ja alkoi ammuntakin. Ensimäisenä sai surmansa juutalainen kirjailija Sabiof. Kaupungin asukkaissa syntyi pkaokauhu. Kaikki koettiwat piiloutua. Juutalaisten sairaalassa lääkärit ja laupeudensiaret tuskin ehtiwät sitoa kaikkien haawoja. Waarallisesti haawottuneita on noin 30 henkeä. Enemmän kuin 10 juutalaista on saanut waarallisia luodinhaawoja. Pieksettyjen joukossa on naisia ja neljäwuotiaitakin lapsia. Muutamilla on weitsenhaawoja.

Ampumiseen wastasi juutalaisten suojeluskaarti myös laukauksilla. Juutalaisen sairaalan pihalle kokoontui muutamia tuhansia juutalaisia. Poliisimestari rauhoitti joukkoa ja poliisit tekiwät ampumisesta lopun. Ei ketään saatu wangituksi. Kenraalikuwernöörin käskystä marssii kaduilla sotawäen osastoja.

Juutalaisella hautausmaallakin huligaanit paniwat toimeen pieksäjäiset. Yksi ylioppilas wedettiin alas rattailta ja häntä piestiin kunnipatukoilla.

Poliisien hautauksen jälkeen jatkui mellakoita Moldawankassa ja sitten keskikaupungilla. Useita juutalaisia haawoittui. Sanomalehdet, joissa kerrottiin werilöylystä, rewittiin riki. Awunantowaunut owat ahkerassa työssä. Puodit owat paikottain suljetut, koska niitä on ryöstetty, kadut owat autioina, useiden talojen akkunat järjettyinä. Päänministeri Stolypinille on lähetetty säähkösanomia. Yhtenä ainoana päiwänä on haawottuneiden luku nousnut yli 80.

Mustien ja keltaisten liitto.

„Rjetshille" kirjoitetaan Parisista, että huhujen mukaan Wenäjän ja Ranskan oikeistolaisten, Wenäjän „mustan sotnian" ja Ranskan „keltaisten" s. o. klerikaalien ja tasawallan wastustajien, wälillä on syntymässä liitto. Nämä ainekset aikowat omalla tawallaan käyttää hywäksen wenäläis-ranskalaista liittoa, jota he aikaisemmin inhosiwat. Sitä warten on kutsuttu Pietariin Ranskan edusmies Pierre Bietri, ranskalaisen „James de France" liiton johtaja ja „La Jaune" lehden toimittaja pitämään muutamia esitelmiä Pietarissa ja maaseuduilla ennen waaleja. Silloin ne, joihin „tosiwenäläisten" wakuutukset eiwät pysty, saawat kuulla „ulkomaista auktoriteettia", itse ranskalaista edusmiestä.

Samaan aikaan aiotaan lewittää Wenäjällä 500 tuh. kappaletta Ranskan keltaisten julistuksia Wenäjän työwäelle.

Mainittu Bietri on entinen wallankumouksellinen ja anarkisti, joka on tehnyt katumuksen ja joka klerikalis-monarkkisen liiton puolesta Brestissa on walittu Ranskan eduskuntaan. Mies on wähän siwistynyt eikä nauti suurta arwoa niidenkään silmissä, jotka käyttäwät häntä apurinaan. Keltaiseen liittoon kuuluwan työwäen awulla hän tahtoo puolustaa omaisuutta, „waltiollisia traditsioneja" ja katoolista kirkkot, josta syystä hän on saanut aristokratian ja papiston puolelleen.

Bietri kehuu, että keltaisiin Ranskassa kuuluu paljon enemmän työwäkeä kuin punaisiin. Totta on, että ranskalainen työwäestö yleensä ei ole taipuwainen yhtymään liittoihin Erittäinkin maanwiljelyswäestö wieroo sosialistisia järjestöjä. Mutta ei siitä suinkaan seuraa, että Ranskan työwäestö, joka ei liity sosialisteihin wastustaisi kansanwaltaisuutta ja tasawaltaa. Keltaisiin ne eiwät ainakaan kuulu, sillä keltainen liike Ranskassa perustuu tietämättömyyteen, fanatismiin ja omanwoitonpyyntöön; sille haalitaan puolueläisia uhkauksilla ja lahjoilla — aiwan samalla tawalla kuin musta sotnia Wenäjällä menettelee. Kun rahalähde kuiwuu, silloin koko „liikekin" on lopussa.

„Rus" puolestaan arwelee, että tässä tehdään kokeita „uudella Steadilla", ikäänkuin omia nowojewremjalaisia olisi liian wähän.

Wenäjän keisarillisten matkat.

Köppenhaminasta, syysk. 7 p:nä. H. M. keisarinna Maria Feodorowna saapui eilen kello kahden aikaan tätäläiselle redille jahdilla Poljarnaja Shwesda. H. M. wastaan läksi täältä wenäläinen lähetystö ja wähää myöhemmin Tanskan kuninkaallinen perhe. Kello puoli 3 aikaan saapui myös Englannin kuningatar jahdilla Wiktoria and Albert. Kello 3 aikaan nousiwat kaikki korkeat henkilöt rannalle, jonne eliwat kokoontuneet kaikki Tanskan ministerit ja ylhäiset wirkamiehet. Henkiwartiowäen upseeristo antoi H. M. Keisarinnalle kukkawihon, jonka jälkeen kaikki meniwät hoiwin.

Asewarasto löydetty.

Tiflisistä, syysk. 6 p:nä. Eräässä talossa Jewelarnsskaja kadun warrella on löydetty suuri joukko kaikellaisia räjähdys- ja ampumatarpeita m. m. 14 walmistettua pommia, 7,281 tawallista ja 234 dynamiittipatruunaa, 32 laatikkoa nallia, 80 arshinaa sytytyslankaa, 6 rewolweria, 10 kiwääriä, 8 pikakiwääriä ja joku määrä ruutia.

Palanut kylä.

Kiewistä, syysk. 7 p:nä. Eilen päiwällä häwitti tulipalo Nikolskin kylässä 60 taloa. Ihmisuhrejakin kuuluu olewan. Tulen tuhotöiden johdosta kärsineiden ainellinen awustus on wältämätön.

Kolera Wenäjällä.

Pietarista, syysk. 7 p:nä. Rutokomitea ilmoittaa, että toissapäiwänä sairastui Astrakaanin läänissä koleeraan 73 henkeä ja kuoli 64. Samana päiwänä sairastui Nishin Nougorodissa 10 henkeä ja kuoli 2 henkeä. Siäpaitse on muutamia koleerakohtauksia sattunut Samarassa, Kasanissa y. m.

Uusi panssarilaiwa.

Pietarista, syysk. 7 p:nä. Meriministerin läsnäollessa laskettiin tänään kello 11 a.-p. wesille panssarilaiwa „Imperator Pawel I".

Sähkösanomia.

Kreikan kuninkaan matka.

Hamburgista, syysk. 7 p:nä. Kreikan kuningas Yrjö saapui tänne eilen.

Englannin kuningas kotiin.

Marienbadista, syysk. 7 p:nä. Englannin kuningas Edward on matkustanut Lontooseen sanottuaan lähtiessään olewansa täydelleen tyytyäinen parannuskuurin tulokseen.

Rautatieonnettomuus.

Chikagosta, syysk. 7 p:nä. Chikagon Minneapolin linjalla Jawan waltiossa on pikajuna kärsinyt rautatieonnettomuuden sillä seurauksella että 11 henkeä kuoli ja 7 haawottui.

Wenäjän ja Japanin sopimus.

Tokiosta, syysk. 7 p:nä. Mikaadon läsnäollessa pidetään tänään suuri neuwosto kokous, jossa tullaan keskustelemaan Wenäjän kanssa tehtyjen sopimusten kautia syntyneiden asiakirjain walmistamisesta.

Pieniä tietoja.

— **„Puolukkain aika lähenee".** „Landtmannen" kirjoittaa edellä olewalla otsikolla puolain korjuusta kotimaassaan (Ruotsissa) seuraawaa:

„Asketain on muodostettu Osakeyhtiö Puolat, jonka tarkoituksena on herättää metsämarjain kokoamisintoa ja niiden säännollistä toimittamista maailman markkinoille hywin järjestetyllä liikewälityksellä sekä jalostaa metsämarjat kotimaassa mikäli mahdollista.

Tämä yhtiö on julaissut wihkosen, jossa kerrotaan, että wuonna 1902 wietiin maastamme ulos 20 milj. kiloa puolukoita, joista tuli maahan rahtineen 6 milj. kruunua. Eikä sinäkään wuonna tullut korjatuksi sadannes osa maan koko puolakaswusta.

Mutta eteenpäin on menty kuitenkin. Wiime wuonna (1906) saatiin puoli miljoonaa kruunua puoloista ainoastaan Fryksdalenissa ja yksi ainoa pikku pitäjä sai niistä 80,000 kruunua kuudessa wiikossa. Rahoja siitä lähtee; Smålannissa wartioidaan metsiä ja tulo puuaan tasan omistajan ja poimian kesken. Eräs pappi sai siten osakseen muutamana syksynä 700 kruunua. Samoilla seuduin osti eräs mies wuonna 1905 pienen tilan 3,000 kruunulla; wiime syksynä poimi hän perheensä kera tilaltaan puolukat ja sai niistä 1,400 kruunua.

Syyskuussa wiime wuonna pantiin Tyngsjön pienessä kylässä Taalain suomalaisalueella säästöpankkiin 2,000 kruunua puoloista, jotka pikku lapset oliwat poimineet. Wiime syksynä lähti samassa pitäjässä eräs torppari metsästyksretkelle parin towerin kanssa. Matkalla nähtiin mäkikunnaita, jotka punottiwat puolukoista. Mies palasi kotiin antaen toweriensa mennä menojaan. Waimonsa, lastensa ja anoppimuorinsa kanssa ryhtyi hän poimimaan puolukoita, joista kolmen päiwän poiminnan jälkeen saatiin yli 400 kruunua.

Eikö Ruotsi ole rikas? — kysyy lehti — kunpa sen pojat aj tyttäret waan saisiwat nuo rikkaudet talteen".

Meillä täällä sanotaan tänä syksynä tulewan paljon puolukoita. Onkohan wielä mitään henkeäelpynyt niitten talteen ottamiseksi. Kyllä sietäisi, olisi jo aika meidänkin hawahtua ottamaan talteen kaikki karun maamme antimet, sitäkin suuremmalla syyllä, kun ei edes maan muokkaamisesta ja hoidoska tämän wiljan saamiseksi ole waiwaa.

—**Pakkaamisen taito kouluissa.** eräs englantilainen kapteeni kirjoittaa tästä seuraawaa: Että se on taito, sitä ei kukaan woine kieltää ja amoastaan ani harwa woi tätä taitoa täydellisesti hyödyksen käyttää. Enimmät ihmiset lähtiessään lomalle, ottawat kosottain matkaansa semmoista, jota he eiwät tarwitse ja samalla kertaa jättäen ottamatta jopa semmoisiakin esineitä, jotka olisiwat wälttämättömiä heidän mukawuudeksen ja onnekseen. Muutamia ihmisiä oikein pelottaa tämä tawaroiden pakkaamisen muut taessaan paikasta toiseen. Tunnen miehen, jonka piti lähteä syysmatkoilleen ja hän alinomaa aikoi „pakata huomenna". Mutta tämä huominen wenyi wiikoiksi, kunnes päiwät lyheniwät, ilmat huononiwat ja pakkaaminen oli siksi kauheata, ettei hän ollenkaan lähtenyt. Mutta semmoista ei koskaan tapahtunsi, jos pakkaamisen taitoa opetettaisiin kouluissa. Jokaisessa kouluissa tulisi olla opettaja, joka woisi antaa käytännöllistä opetusta tässä taidossa. Woisihan asettaa palkintoja pikaisimmasta pakkauksesta ja matkatawaram walinnasta. Asiata harkittaisiin kunnes oppilaat tulisiwat tykenewiksi numeroimaan esineet, joita tarwitaan wiikon kestäwällä matkalla, kuuden wiikon matkalla tai pidemmälläkin. Tästä olisi suurtakin hyötyä, waikka moni ehkä arwelee, että se on liian yksinkertaista. Se ei ole likipitäinkään yhtä yksinkertaista kuin monet asiat, jotka eiwät käytännöllisessä elämässä koskaan tule kysymykseen, mutta joita kuitenkin opetetaan kouluissa.

Oikeus- ja poliisiasioita.

— **Sakotettuja.** Eilisessä raastuwanoikeuden istunnossa tuomittiin 6 henkilöä juopumuksen ja järjestyksen rikkomisesta 15—40 mkn sakkoihin, tai warojen puutteessa wastaawaan 4—8 päiwän wankeuteen. Pahasta elämästä wirkahuoneessa tuomittiin juopumuksen yhteydessä pari henkilöä 40 mkn sakkoihin. Juopumuksesta ja wahingonteosta tuomittiin muuan A. Wuorinen 80 mkn sakkoon ja poliisin solwaamisesta pari henkilöä 30 ja 15 mkn sakkoon. Parittelusta Pynnikin puistossa palkittiin eräästä miestä 50 ja naista 30 mkn sakolla.

— **Poliisin häiritsemisestä** ja juopumuksesta tuomittiin eilisessä raastuwanoikeuden istunnossa työmies Mooses Wirtanen pidettäwäksi 1 kuukauden ja 20 päiwää wankeudessa. Wirtanen oli wiime wuonna heinäkuun 14 p:nä hyökännyt poliisin kimppuun, tämän wiedessä Kalle Wisua y. m. samantapaisia sankareita poliisiasemalle. Wirtanen oli heti sen jälkeen paennut täältä, mutta nyt wuoden kuluttua palattuaan joutuikin wastaamaan wanhoista kerpojistaan.

Luujauhoja ja Tuomaskuonaa

Pulma- ja Viskuukoneita
Hevoskierroksia,
Silppukoneita,
Akeitä,
Auroja y. m.

W:m Sandbergin
2059 Rautakaupassa.

Yleisöltä.

Äänettömän hädän puolesta.

Meidän maassamme on enemmän kuuromykkiä kuin yleensä luullaankaan. Niinpä wiralliseen tilaston mukaan wuonna 1901 nousi näiden yhteiskunnan kowaosaisempien luku maassamme wähän yli 3,000. Suuri osa näistä on jäänyt ja jää edelleenkin ilman mitään opetusta. Siis ilman pienintäkään syytä owat he tuomitut elämään ja kuolemaan pakanoina maassa, joka kuitenkin laskee itsensä siwistyksmaiden joukkoon. Se käsitys, että muka kuuromykät ilman warsinaista opetusta woiwat oppia tuntemaan Jumalaa on kokonaan wäärä. He woiwat kyllä käydä kirkoissa, laugeta waikka polwilleenkin wanhempainsa kanssa ja kohottaa kätensä taiwasta kohti, mutta tämä kaikki on kuitenkin waan jälsittelyä, sisällyksetöntä apinoimista, — se on waan äänetön awunhuuto: Parempiosaiset auttakaa myös meikäkin. Me emme edes hätäämme kykene itse ilmoittamaan.

On kyllä kowin hywä, että Suomestakin woidaan lähettää kuhannet ja satakuhannet wuosittain lähetyksiöille muistienmaassa, mutta on samalla ikäwää nähdä satojen huokaawan omassa maassa tietämättömyyden pimeässä yössä.

Löytyy joukottain kuuromykkälapsia, jotka edottawat auttawaa kättä, — laumittain harmaapäisiä haudanpartaalla tutisewia wanhuksia, joille rakkauden uskonto, kristinoppi ei ole riittänyt.

Te yksityiset johtawat henkilöt, hywäntekeäwäisyysseurat, heittäkää myös joitakin muruja äänetöntä hätää kärsiwille. Nykyään on niin paljon henkistä pimeyttä, joka te ette woi auttaa. Auttakaat siis niitäkin, joita te woitte auttaa ja moni äänetön kiitos on silloin työtänne siunaawa.

E. W.

Nykyinen huono omenawuosi ja pihlajanmarjatoukka.

Sen nojalla että pihlajat tänä wuonna tuskin ensinkään kukkiwat ja tekewät hedelmiä ennustin minä heinäkuun alussa julkaisemassani sanomalehtikirjoituksessa, että n. s. pihlajankoin toukat, jotka tawallisesti elämät pihlajamarjoissa, mutta niiden puuteessa käywät omenain kimppuun, rupeaisiwat tuhoamaan omenia. Tämä ennustus on nyt toteutunut. Omista hawainnoistani ja tarkasteltawaksi lähetetyistä omenanäytteistä on käynyt selwille, että nämä toukat owat tehneet warsin pahoja tuhoja Turun ja Wiipurin seudulla sekä Uudellamaalla.

Pahempien tuhojen estämiseksi olen kehottanut koetteeksi käyttämään tuon tuostakin ruiskeita parisin wihreällä. Waikka tämä keino pihlajanmarjatoukkiinkin nähden tehoaa jonkun werran ehkäisewästi, on sen käyttämisestä tänä kesänä ollut tuskin mitään apua,

„Teidän perheenne!" kysyi poika hämmästyneenä.

Jurgis hyökkäsi häntä kohden.

„Niin," huusi hän. „Tämä on minun taloni."

„Korjaa luusi!" kirkui poika, „täällä ei teillä ole mitään tekemistä. Talo on meidän . . . meidän, kuuletko!"

Mutta kun Jurgis yhä pysyi paikallaan, avasi hän e

Pyssyjä, iso, hyvin lajiteltu varasto uusimpia laatuja **Metsästyspatroonia** kaikkia tunnetuita lajia, **Metsästysruutia** sekä savutonta, että mustaa, kaikkia kysytyitä lajia. Kaikkia laatuja **Metsästys- ja Ampumatarpeita. Dynamiittiä** ja **Kiviruutia. Metsästyspukuja** ihannekankaastaa. Parasta tavaraa! Kohtuulliset, kiinteät hinnat, hintaluettelon mukaan, joka pyynnöstä lähetetään ilmaiseksi. Myy tukuttain sekä vähinosin **K. Hjorth,** Tampereella, Kauppatorin varrella. 4002

sillä miltei päiwittäiset sadekuurot owat huuhtoneet myrkyn pois, ennenkuin se on ehtinyt waikuttaa. Nyt, kun omenat owat jo pahoin wahingoittuneita, ei ole muuta keinoa kuin wastaisten tuhojen waralle koettaa mahdollisimman tyhjen wälittömästi häwittää hedelmissä eläwät toukat.

Tämän tarkoituksen saawuttamiseksi on kaikki warisseet omenat paikalla kerättäwä ja kaikki pahoin wahingoittuneet omenat, joita joka tapauksessa täytyy pitää miltei arwottomina, poimittawa puista ja käytettäwä tai häwitettäwä sillä tawoin että toukat warmasti kuolewat. Jos hedelmäpuiden läheisyydessä on pihlaja tai orapihlajan marjoja, on nekin poimittawa ja häwitettäwä. Säännöllisinä wuosina on tämä toimitettawa elokuun keskiwaiheilla (ei missään tapauksessa aikaisemmin kuin elokuun alussa), mutta tänä wuonna on pihlajamarjatoukan kehitys niin myöhästynyt, että mainitun työn woi lykätä syyskuun alkuwiikkoihin, mutta ei myöskään myöhäisempään.

Muita toimenpiteitä, jotka owat omansa edistämään wahinkohyönteisten häwittämistä, owat kaikkien isompien pihlajain poistaminen hedelmäpuutarhan läheisyydestä, ellei niiden marjoja käy sopiwasti poiminnen, sekä mahdollisesti jälellä olewien pienempien pihlajain marjain poiminen ja häwittäminen säännöllisesti joka wuosi (tawallisina wuosina elokuun alkupuolella). Kun pihlajassa ei tänä wuonna ole hedelmiä, ei niitä saa millään ehdolla nyt kaataa, waan wasta kun niissä taas on hedelmiä ja silloin elokuussa, jolloin pihlajanmarjat häwitetään.

Enzio Reuter,
waltionenkomologi.

Kekseliäs kontoripoika.

Kirj. Welton Yowell.

(Suomennos Tampereen Sanomille).

Tukkukauppias Haley istui yksityiskonttoorissaan Newyorkissa polttaen hawannaansa, kun Jimmie, konttoripoika istui huoneeseen ilmottaen, että eräs herrasmies halusi häntä puhutella.

— Eikö hän ilmoittanut nimeään? kysyi tukkukauppias.

— Ei, sanoi tahtowansa keskustella tukkukauppiaan kanssa muutamista osakkeista.

— Päästä hänet sisälle.

Jimmie meni ulos ja pian senjälkeen astui huoneeseen pyhlewä herrasmies, jonka komeahko puku ja monet waletimanteilla koristetut sormukset eiwät suinkaan tehneet edullista waikutuksta tukkukauppiaaseen.

Haley näki heti, että miehen oikea käsi oli siteessä.

— Tuollaiset herrat, ajatteli Jimmie itsekseen, mennessää huonecsta ulos, eiwät juuri ole osakekauppiaiden näköisiä, pikemmin luulisi heidän asioitsewan ihmisten taskuissa.

Tulija esitti itsensä hra Collinsiksi, otti tuolin, istuutui ja alkoi heti esittää asiaansa.

Herra Haley, alkoi hän öljyisellä äänellä, jos sallitte, käyn suoraan asiaan; olen tullut saamaan teiltä kymmenentuhatta dollaria.

Senjälkeen jatkoi hän nähdessään Haleyn hämmästyksen:

— Luulen, että heti kirjoitatte osoituksen mainitulle summalle, sillä minulla on rewolweri kätkettynä siteeseen.

Haley kalpeni.

— Katsokaan, jatkoi Collins, minä olen tätä ammattia harjottanut jo pitemmän aikaa, joutumatta tekemisiin poliisin kanssa ja enkä woi käsittää, etten tällaikin kertaa onnistuisi. Te tiedätte, että kun miehen taloudelliset asiat käywät huonoiksi . . . enkä pidä kowasta työstä . . tuskastuttaahan sitä wähempikin. Kas siinä nykyinen asemani. Kirjottakaa nyt . . .

— Laupias Jumala huudahti Haley, jos annan teille kymmenentuhatta dollaria, joudun perikatoon, itselleni ei jäisi mitään! Ettekö woisi tyytyä wiiteentuhanteen?

— Pitkistä puheista ei asia paran herra Haley. Käyn niistä waan kärsimättömäksi. Ellette heti kirjoita minulle osotusta, niin . . .

Hän weti esiin rewolwerinsa, kääntäen sen Haleyta kohden.

Rewolwerilla oli se miten pieni tahansa on merkillinen waikutuswalta. Wapisiwin käsin kirjotti Haly osotusta.

— Soittakaa konttoripoikanne tänne ja lähettäkää hänet noutamaan rahat. komensi Collins. Katsokaas pankin kassöori tuntee minut ja sensijaan, että hän antaisi minulle rahaa, luowuttaisi hän minut poliisin huostaan.

Haley painoi nappia ja Jimmie tuli huoneeseen.

— Mene noutamaan nämät rahat pankista! sanoi hra Haley wäräjäwin äänin.

Hän olisi kernaasti lisännyt: „Älä mene pankkiin, waan poliisikamariin. Mutta hän tiesi hywin, että sellainen lause pasittaisi hänet toiseen mailmaan ja hän waikeni kiltisti.

Jimmie oli huomannut isäntänsä kalpeuden ja mielenliikutuksen. Matkalla pankkiin mietii hän syytä tähän.

— Asiat eiwät ole nyt oikealla kotalla, mutisi hän itsekseen. Näin, että miehellä oli rewolweri kätkettynä siteeseen; mutta aiwan warma en ole siitä. Jos olisin, menisin heti poliisin luo . . En ole milloinkaan nähnyt ukkoa niin onnettoman näköisenä. Ja lisäksi kummastuttaa minua se seikka, että hän ottaa pankista näin suuren summan kerrallaan. Mutta ehkäpä owat tuumani turhia ja jos hänkin suotta poliisin, nii eipä olisi oloni kadehdittawa.

Mutta hetken kuluttua Jimmie nähtäwästi iloistui ja mutisi:

— Minäpäs koetan.

Kymmenen minuuttia myöhemmin tuli Jimmie hätäisenä isäntänsä luo suuri kirjekuori kädessään ja sanoi:

— Tuolla ulkona on kolme poliisikonstaapelia, jotka haluawat puhutella herra tukkukauppiasta, käskenkö heidät sisälle? Jimmin sanoilla oli sähköntapainen waikutus herra Collinsiin. Kiroten hyökäsi hän ylös paikaltaan, tempasi itselleen kirjekuoren, joka Jimmiellä oli kädessä ja kiiruhti owesta ulos.

Hra Haley, jota ei enää rewolweri pitänyt kurissa, oli saanut äänensäkin takaisin.

— Ottakaa waras kiini! huusi hän kaun woimin hyökäten Collinesin jälkeen.

— Jos tuota odottaisi kunnes hän palaa, tuumiali Jimmie itsekseen, istuutuen lewollisena tuolille.

Kymmenen minuutin kuluttua saapasteli huoneeseen useita miehiä, hra Haley etunenässä. Mukanaan kuljettiwat he pyristelewää hra Collinsia, tarkoin wartioiden häntä.

— Mitä tämä merkitsee, Jimmie? kysyi hra Haley, awaessaan kirjekuorta, jonka roswo oli itselleen temmannut. Samalla weti hän kuoresta esille tukun tupakkakupongeja, jotka owat hywin setelien näköisiä.

— Se merkitsee sitä, että minä puijasin Collinsilta kymmenentuhatta ja säästin summan teille. Nähkääs minä epäilin miestä heti ensi näkemälfä. Kun sitten toisen kerran tulin herra tukkukauppiaan luo, näin miten kalpea ja ja liikutettu te silloin olitte. Silloin kehitin itsekseni tämän tuuman. Saatuani rahat pankista, hankin itselleni kupakkatupongeja, jotka owat setelien näköisiä ja pistin ne kuoreen. Kas tässä owat oikeat rahat!

Jimmie otti powitaskustaan tukun seteleitä ja ojensi ne hra Haleylle.

Tukkukauppias otti sadandollarin setelin, ojentaen sen pojalle.

— Kas tässä, nuori mies, sanoi hän. Lisäksi saat laskea wiikkopalkkaasi wiiden dollarin korotuksen Mutta minne joutuiwa poliisimiehet?

— Sehän oli wain juoni, nauroi Jimmie.

Nuorsuomalaisen Piirihallinnon kanslia

on Tampereen Sanomain huoneistossa.

Postiosote: Nuorsuomalainen Piirihallinto, Tampere, Tampereen Sanomat.

Puhelin 1017.

Sihteeri on tawattawana warmimmin klo 11—1 päiwällä.

Karkuri.

Kertomus Wenäjältä.

Suomensi Walto.

Oli ilta ja wirtanaan walui sade polulle ja lehdetömien puiden mustille oksille. Polkua eteenpäin waelsi nuori mies Ei huomannut kulkija miten sade suurina pisaroina tippui puiden oksilta, mietteisiin waipuneena hän asteli synkkää polkua . .

— Ja waimoni Katinka ja rakkaat pienokaiseni! Mitenkä heille nyt käy; huwahti hän. Ei, se ei saata, se ei saa tapahtua! . . . Ja kuitenkin, minun täytyy . . , Oi, miksi tämä kauhea sota!

Hän kiiruhti askeleitaan, sillä walo kaksi kaukaa puiden runkojen wälistä. Siellä oli koti joka hänen nyt täytyi jättää — ehkäpä ainiaaksi . . .

Nyt oli hän perillä. Hän aukasi owen ja asui pieneen tupaan. Waimonsa istui siellä odottaen miestään.

— Se ei onnistunut. Minun täytyy lähteä, lausui hän sisälle tullessaan.

— Niin, silloin on meidänkin kohta lemme ratkaistu, olemmehan aiwan awuttomat täällä metsässä — koko mailmassa ja Katinka purskahti tämän sanottuaan itkuun.

Mies seisoi hetken hiljaa owen luona; sitten meni hän lasten wuoteen luo ja katsahti pienokisiin. Äänetä alkoi hän etsiä ja koota tawaroitaan matkaansa warten.

— Aioiko heti lähteä, kysyi waimo surullisesti.

— Aion täytyy lähteä, wastasi hän. Pitää olla kaupungissa huomenna warhain. On paras kun lähden heti, jotta olen perillä ajoissa. Ellen saawu ajoissa niin . . . silloin — silloin ruoskiwat he minua.

Hetken kuluttua oli hän koonnut wähäiset tawaransa pieneen mythyhn. Lyhyt hywästijättö — ja Dmitri oli poissa. Koko yön hän waelsi ja aamun sarastaessa saapui kaupunkiin missä asewelwollisten tuli kokoontua. Kaupungin kaduilla kulki sankka kansanjoukko naurauenja puhellen unohtaakseen painawat ajatukset jotka heitä yhtenään ahdistiwat

Dmitri liittyi joukkoihin. Hän kuuli puhuttawan Wasili nimisestä talonpojasta, joka oli lyönyt kätensä poikki, ettei tarwitsisi lähteä sotaan. Dmitri heräsi mietteistään. Ajattele jos . . Mutta . . Uusi ajatus juolahti hänen päähänsä, ehkäpä ei uusi, mutta se esiinthi nyt hänelle selwemmin kuin ennen. Ehkä hän woisi jollakin muulla tawalla päästä pakoon, ehtä **sentään joku tie** awatuisi hänelle — — —

Mutta nyt puhalletaan soturit koolle, eri joukot hajaantuwat ja kukin menee siihen osastoon johon hän on määrätty. Dmitri seuraa myöskin. Kun kaikki on järjestyksessä, marssii sotajoukko eräälle asemalle, missä se sullotaan pimeihin rautatiewaunuihin.

Pian alkoi sataa. Jo ennestään huonot tiet oliwat waikeakulkuiset ja marssiminen käwi waiwaloiseksi. Mutta yhä waan eteenpäin, „eteenpäin“, kaikui komentosana ja onneksi joukko oli tuoreista woimissa, sillä sellaisessa kelissä kyhyttiin woimia. Mutta, mitä nyt? Pysähdyttiin metsän reunaan ja wäsyneinä waipuiwat useimmat sotamiehet kostealle nurmelle, etsiäkseen unessa lepoa ja unohtaakseen hetkiseksi kohtalonsa kowuuden.

Dmitri oli kulkenut äänetönnä ja miettiwäisenä Hän tuskin wastasi hänelle tehtyihin kysymyksiin, hän wain mietti. Kun muut pysähtyiwät, oli hän tehnyt päätöksensä. Hän tahtoi koettaa wiimeistä. Hän aikoi huomaamatta hiipiä pois toisten nukkuessa. Ehkä se onnistuisi!

Puolipimeässä metsässä kuuluu hiljaisia askeleita. Warowaisia, hiipiwiä askeleita kuuluu . . toisinaan katkaa pieni oksa tahi kuuluu lehtien kahinaa. Pienimmästäkin risahduksesta pysähtywät askeleet ja pari peljästynyttä tummaa silmää koettaa etsiä jokakin epäiltäwää hämäräsä metsässä. . .

Se on Dmitri, jonka on onnistunut — ainakin hetkeksi — päästä pakoon. Parisen tuntia on hän jo waeltanut puiden wälissä ja kuulee koisinaan jonkun hölinnun yksinäisen äänen.

Mutta hiljaa! Kauempaa pensaikossa kuuluu miesten ääniä. Warmaankin on huomattu Dmitrin pako ja ehkä häntä nyt etsitään! Hän piiloutuu kauhistuneena pensaikkoon. Yhä lähemmäksi tulewat etsijät. Nyt owat he jo aiwan lähellä karkulaista . . Hän on repinyt turpeita maasta ja niillä peittänyt itsensä, niin ettei tulisi huomatuksi. Hän on kauheassa pelossa. Jos hänet löydetään niin — hän uskalsi tuskin ajatellakkaan mikä rangaistus häntä tulisi kohtaamaan. Hywin on hän kätkeytynyt pensaikoon mutta sotamiehet löytäwät ehkä hänet sittenkin Nyt n eowat aiwan pensaan luona, kolme rotewaa tummaweristä kasakkaa. Dmiri ei näe heitä, mutta hän kuulee heidän sanoistaan, että he etsiwät häntä. Hän tuskin uskaltaa hengittää, sillä pieninkin ääni woisi herättää epäluuloa.

Mutta kasakat pysähtywät piilopaikan luona ja aikowat tutkia pensasta. Eräs heistä lausuu „Täällä olisi kyllälkin hywä piilopaikka karkurille, ja kaikkien pyhimysten nimessä“, sanoo kasakka „eikö tuo raukka ole kuolla piilossa“. Pensaikkoon ryömii kasakka, toisten seisoessa ulkopuolella. Hetken perästä kuuluu ilohuuto, — mutta tätä seuraa epätoiwoinen sydäntä särkewä huuto. Muut kasakat rientäwä toweringa awuksi joka pani Dmitrin kanssa pensaikossa. Hetken kuluttua on Dmitri woitettu ja sidottuna wiewät kasakat hänet takaisin leiriin

— Nyt on siis kaikki lopussa huokaa Dmitri. Olisinhan yhtähywin woinut kaatua sodassa kun kuolla ruoskan lyönteihin.

Synkkänä ja uhkaawana ympäröi mäntymetsä kulkijoita, tuuli humisee puiden latwoissa ja syywä hilajisuus wallitsee. Kolme kasakkaa kulkee Dmitrin rinnalla sanaakaan lausumatta.

Nyt ollaan perillä. Sotajoukko on jo järjestynyt ja on aikeissa lähteä, kun kasakat saapuwat wankineen. Eräs heistä astuu ylipäällikön luo ja antautuu keskusteluun hänen kanssaan, aina toisinaan osoitaen Dmitriä. Tämä seisoo tylsä ilme kasworllaan. Ylipäällikön käskystä astuu kaksi soturia riwistä esiin, käyden käsiksi wankiin.

— Wiisikymmentä iskua, kuului kauhea käsky. Ja ylipäälliköö lausui sen koko sotajoukon kuullen.

Waan ennenkun Dmitri oli saanut kolmekymmentä iskua, waipui hänen päänsä raskaasti rintaa wastaan. Kun lyönnit wihdoinkin lakkasiwat, oli Dmitri kuollut. — —

Kunniallinen walmisus sotaan, isänmaan puolesta . .

Ja kauas kohti itää marssi suuri sotajoukko.

Kirkon isännöitsijät ja Kunnallislautakunnan esimiehet huomatkaa

Kaikenlaiset verokuitit, kirjelomakkeet, kirjekuoret y. m. painotyöt saadaan edullisimmin

Tampereen Sanomain Kirjapainosta Telef. 529.

Toiminimi HUOM.!

Ida Kolkkisen
LOPPUUNMYYNTI

Varastossa on vielä myymättä suurempi joukko

Trikoota ja Doffeleja á 3: 50 mtr.
erittäin sopivia **Naisten takki- ja kävelypuvuiksi.**

Leninki- ja Puserokankaita,

Miesten Puku- ja Palttookankaita
sekä koti- että ulkomaisia.

Flanelleja puserokksi ja alusvaatteiksi. — **Saaleja. — Ikkunaverhokankaita. — Sateensuojia. — Kauluksia, Rusettia, Kravattia,** y. m.

Huom.! **Halvimmat hinnat paikkakunnalla.** **Hämeenkatu 12.**

5108

Minervan Kirjakauppa
Helsinki Telef. 23 03.

Uusien kirjain osasto — Aleksanterinkatu 17. Kaikkea uudempaa koti- ja ulkomaista kirjallisuutta. Kurssikirjoja. Paperikauppa.

Vanhojen kirjain osasto — Hakasalmenkatu 2. 300,000 nidettä. Huom.! Huokeaa lukemista.

Paras ostopaikka kirjastoille.

3423 Aktiebolaget MINERVA Osakeyhtiö.

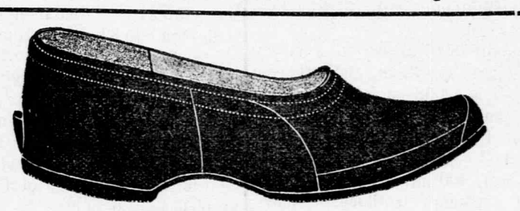

Aina varastossa

Nuoria Gummi-Kalossia

4927 **FR. BJORKQVIST.**

Syys-varasto:

parhaimpia **Englantilaisia ja kotimaisia uutuuksia** on nyt saapunut!

Liiallisen kiireen, ja siitä johtuvain ikävyyksien wälttämiseksi, keboitan liikettäni suosiwaa yleisöä **hyvissä ajoin** tekemään tilauksensa.

Varastossa on nyt **huokeahintaisiakin kankaita,** joten **pukuja** ja **palttoita** saadaan 60 mrk. korkeimpiin hintoihin.

4778 **L. Theodor Lönn.**

J. Nyman'in Valokuvaamo
Hämeenkatu 10

Valokuvausta arkipäivisin kello 9—7, sunnuntaisin 9—3.
Amatöörityötä valmistetaan nopeasan ja halvalla.
Suurennuksia värillisiä ja mustia suoritetaan yhtä hyvin ja yhtä halvalla kuin ulkomaalaiset.
Suorittaa myöskin valokuvausta muuallakin kuin omassa atelierissä sopimuksesta ja kohtuullisiin hintoihin.
Haarallike Läntinen Puistokatu 16. Yhteinen telefooni 5 07. 2162

Matkustajat!

Käydessänne Tampereella, vaatikaa joka aamu huoneeseenne hotellissa Tampereen Sanomat.

Asunto-osake, sisältävä hauskat huoneet myydään. Lähemmin Alanen, Pohjolankatu 6. 5250

Poismuuton takia

myypään ruokasalin astiakaappi, ruokasalin pöytä, naisen kirjoituspöytä, piironki, salin matto.

Rouva O. Viderholm.
Pispala, Luujauhotehdas.

Kokouksia.

Messukylän Osuuskauppayhdist.
Syyskokous

pidetään kuluvan syysk. 15 p. klo 4 illalla Messukylän Työv. yhd. huoneustossa. Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 21 §:ssä määrätyt asiat. HALLINTO.

1907

Herrain
Syksy-uutuuksia
on saapunut.

Huom! Yli 30 vuoden kokemus ammatissa. Halvat, käteiset hinnat.

Räätäli EERO LEINONEN,
5239 Kuninkaank. 30.

Ainoastaan hiukan käytetyn inventioonisohvan myy Satamakatu 10.
5247 Nimituomari Snellman

Myytävänä.

Syyskaudeksi

Suositan suurta varastoani

Koti- ja ulkomaan
Jalkineita
Kalossia & urheilukenkiä.
Oulun nahka- ja salkkuteoksia huokealla

G. Helminen.
Kuninkaankatu 13. 4888

Hyvässä kunnossa oleva konttorin resp. herranhuoneen

huonekalusto

kiillotettua tammea Atwidabergin työtä, johon kuuluu 1 suurempi kirjotuspöytö, 1 pienempi samanlainen, kirjotustuoli, 4 tawallista nahka istuimella warustettua tuolia myydään saattuneesta syystä halwalla. Nähtäwänä L. Hildénillä Palanderin talossa Itäisenkadun warrella.

Juuri saapuneita
Wenäläis-Amerikalaisia
KUMIKALOSSEJA
myy
Juho Kiviniemi,
Puutarhakatu 27.

Palveluksessa haluttaan.

Työnjohtaja,

itse työhön osaa ottava, kokenut, siivo ja raitis haluttaan 1 p:stä Marraskuuta **Pirkkalan Raholassa.**
5194

Kansakoulun käynyt

rehellinen ja vikkelä poika tai tyttö saa sopiv. toimen kun ilmoittautuu Aseman sanomalehti myymälässä. 5238

Vuokrattavana.

Keskikaupungilla sijaitseva
kalustamaton huone
eri sisäänkäytäwällä paraatikäytäwästä isolla waatekomerolla, lawoarilla ja W. C. wuokrataan heti. Lähemmin telef. 276 ja 986 5245

Huoneusto, sisältäwä 4 huonetta, keittiö ja eteinen mukawuuksineen heti
Mustanlahdenkatu 22.
5240 **Edv. Ceder.**

2 siistiä **nuorta miestä** saawat kalustetun huoneen Itäinen Puistokatu 11. Telef 146. 5243

Lokakuun 1 p:stä kamari ja keittiö. Marrask 1 p:stä kaksi kamaria ta keittiö Kaivokatu 41. 5254

Hauska huone keskikaupungilla täysihoidolla tahi ilman Lähemmin rouva Kumlin Kuninkaank. 27. Telef 984.

Kalustettu huone neideille tahi herroille Hallituskatu 11.
5241 Rouva Palmroos.

Koululaiset

saawat täysihoidon Puutarhakatu 33.
4217 **M. Sipilä.**

Halutaan wuokrata.

Kamari ja keittiö. Vastaus t. 1. kontt. nimim. „E. L“.

Kadotettu.

Ellen katosi nuori, valkeatäpläinen ruskea koiranpentu. Löytäjää pyydetään hyväntahtoisesti tuomaan se **Punkaharjun kahwilaan.**

Ilmoituksia.

Allekirjoittaneen **saksankielenopetustunnit** sekä täysikasvaneille että lapsille alkawat taas 3. p:nä syyskuuta Ilmoitukset woidaan tehdä Kauppakadun 8:ssa Puhelin 185.
5237 **Marie Mailand.**

Uusi Musiikkikauppa
Tampereella,
(Ernst Shnéevoigt.)

suosittelee monipuolista varastoaan Jouhi soittokoneita, Messinki- ja Puupuhallus-soittokoneita, Sitroja, Kanteleita, Kitarreja, Mandoliinejä, Soittorasioita, Suu- ja vetoharmonikkoja, Jousia, Kiellä sekä kaikkia erityisiä soittokoneen tarpeita.

HUOM! Kaikkia kotimaisten säweltäjäin teoksia lyötyy aina varastossa.

Sitäpaitsi suuri walikoima eri säweltäjäin laulu-nuotteja pianon säestyksellä, sekä nuotteja pianolle, viululle, cellolle, cornetille, sitralle j. n. e. Kaikki huokeimpiin hintoihin.

Tulkaa katsomaan ja koettamaan äsken Saksasta saapuneita kapellimestari Georg Schneevoigtin valitsemia erinomaisia pianinoja. 1179

Raittiuskahvila,

Itäinenk. 20. Puhelin 803.

Aleks. Laaksonen.

Huom! Hehkuviiniä ja marjamehuja.
4784

Kirjanpitokursseihini,

kahdenk. ital. kirjanpidossa voidaan edelleenkin ilmoittautua.

Matti Raunio,
5138 Satamakatu 18.

Arwoisalle yleisölle

saan ilmoittaa että osoitteeni tästä alkain on Itäinen puistok. 11. Telef. 146. Kunnioittaen:
5242 **T. E. Polviander.**

Nuori Suomi
Joulualbumi

ilmestyy, tänäkin wuonna entiseen tapaan, mutta entistä upeampana, sisältäen m. m. **joukon hywiä wärikuwia,** taiteilijaimme albumia warten walmistamia.

Kaikkim suutuihin, missä ei entistä asiamiestä ole, otetaan uusia lewittämään tätä helposti myytäwää ja yleisesti tunnettua arwokasta joulukirjaa. Palkkio hywä. Halukkaat pyydetään ilmoittautumaan osotteella 5246

Helsingin Uusi Kirjapaino.

EVERT INVENIUS
HUONEKALULIIKE : TAMPERE
HAMEENKATU 12 [piharakennus]
MUODIKKAITA HUONEKALUJA JA HUONEKALUKANKAITA
455

Junain kulut.

Junat lähtewät Tampereelta:

6,00 a.-p. Postijuna Forssaan saapuu 10,48 a.-p., Turkuun 11,20 a.-p Saloon 3,14 i.-p., Hämeenlinnaan 8,05 a.-p., Tammisaareen 1,58 i.-p., Hankoon 2,45 i.-p., Helsinkiin 11,06 a.-p., Lahteen 1.09 i.-p., Lowiisaan 5,27 i.-p., Kouwolaan 2,45 i.-p., Kotkaan 7,17 i.-p., Mikkeliin 9,10 i.-p., Lappeenrantaan 6,15 i.-p., Wiipuriin 6,12 i.-p., Imatralle 10,06 i.-p., ja Pietariin 10,18 i.-p.

9,30 a.-p. Sekajuna Kangasalle klo 10 a.-p., Oriwedelle 11 a.-p., ja Wilppulaan 1,09 i.-p.

9,45 a.-p. Sekajuna Nokialle 10,21 a.-p., Siuroon 10,49 a.-p. ja Tyrwäälle 12,31 i.-p.

10,30 a.-p. Sekajuna Toijalaan 12,15 i.-p., Forssaan 2,58 i.-p., Turkuun 3,40 i.-p., Saloon 7,51 i.-p., Tammisaareen 8,48 i.-p. ja Hankoon 9,43 i.-p.

1,28 i.-p. Matkustajajuna Hämeenlinnaan 3,39 i.-p., Tammisaareen 8,48 i.-p., Hankoon 9,48 i.-p., Helsinkiin 6,35 i.-p. Lahteen 7,17 i.-p., Lowiisaan 11,18 i.-p., Kouwolaan 8,48 i.-p. ja Kotkaan 10,30 i.-p.

1,40 i.-p. Postijuna Raumalle 7,35 i.-p., Poriin 6,25 i.-p. ja Mäntyluotoon 7,40 i.-p.

1,50 i.-p. Postijuna Haapamäelle 5,35 i.-p., Jywäskylään 8,57 i.-p., Suolahteen 10,44 i.-p., Seinäjoelle 9,21 i.-p. ja Waasaan 11,29 i.-p.

3,00 i.-p. Postijuna Hämeenlinnaan 5,05 i.-p. Riihimäelle 6,06 i.-p. Porwooseen 11,20 i.-p. ja Helsinkiin 8 i.-p.

4,40 i.-p. Paikallisjuna Nokialle 5,12 i.-p. Siuroon 5,37 i.-p. ja Tyrwäälle 6,45 i.-p.

4,50 i.-p. Sekajuna Kangasalle, 5,21 i.-p., Oriwedelle 6,28 i.-p. ja Haapamäelle 9,24 i.-p.

6,05 i.-p. Postijuna Forssaan 9,32 i.-p., Turkuun 10,35 i.-p., Hämeenlinnaan 8,10 i.-p., Helsink. 11,06 i.-p Lahteen 11,16 i.-p., Lowiisaan 1011 a.-p., Kouwolaan 1 a.-p., Kotkaan 7,30 a.-p., Mikkeliin 6,45 a.-p., Kuopioon 11,57 i.-p., Jisalmelle 2,58 i.-p., Kajaaniin 5,45 i.-p., Lappeenrantaan 5,15 a.-p., Wiipuri.... 4,21 a.-p., Imatralle 10,21 a.-p., Elisenwaaralle 11,05 a.-p. Punkaharjulle 9 i.-p. Sortawalaan 1,20 i.-p. Joensuuhun 5,34 i.-p. ja Pietariin 8,40 a.-p.

8,15 i.-p. Matkustajajuna Tyrwäälle 10,06 i.-p. Reipojaan 11,24 i.-p. ja Poriin 12,30 i.-p.

8,20 i.-p. Sekajuna Kangasalle 8,49 i.-p., ja Oriwedelle 9:48 i.-p.

12,11 yöllä. Postijuna Haapamäelle 3,47 a.-p., Jywäskylään 8,07 a.-p., Suolahteen 10,01 a.-p., Seinäjolle 7,31 a.-p. Waasaan 10,14 a.-p. Pietarsaareen 11,15 a.-p. Kokolaan 11,32 a.-p. Raaheen 4,50 i.-p. Ouluun 5 i.-p. Kemiin 8,04 i.-p. ja Torniooon 9 i.-p.

Junat saapuwat Tampereelle:

5,49 a.-p. Postijuna Torniosta lähtee 8,15 a.-p., Kemistä 9,07 a.-p., Oulusta 12,09 i.-p. Raahesta 11,36 a.-p., Kokkolasta 5,48 i.-p., Pietarsaaresta 5,10 i.-p., Waasasta 7,15 i.-p. Seinäjoelta 10 i.-p., Suolahdesta 5,40 i.-p., Jywäskylästä 8 i.-p., ja Haapamäeltä 2 06 a.-p..

8,47 a.-p. Sekajuna Haapamäeltä 3,50 a.-p., Oriwedeltä 7,01 a.-p., ja Kangasalta 8,18 a.-p.

9,00 a.-p. Paikallisjuna Tyrwäältä 6,55 a.-p. Siurosta 8,05 a.-p., Nokiasta 8,28 a.-p.

9,20 a.-p. Matkustajajuna Joensuusta 8,05 a.-p., Sortawalasta 12,22 yllä Punkaharjulta 2,40 i.-p. Elisenwaaralta 2,52 i.-p., Imatralta 7,41 i.-p., Pietarista 7 i.-p., Wiipurista 10,39 i.-p.. Lappeenrannasta 10,55 i.-p., Kotkasta 9,50 i.-p., Kajaanista 10,45 a.-p., Jisalmelta 1,28 i.-p., Kuopiosta 4,31 i.-p., Mikkelistä 9,40 i.-p.. Kouwolasta 9,15 a.-p., 4,10 a.-p. Lahdesta 4,10 a.-p. Riihimäeltä 8,05 a.-p., ja Hämeenlinnasta 7,09 a.-p.

1,10 i.-p. Matkustajajuna Mäntyluodosta 7,05 a.-p. ja Pori 8,45 a.-p.

1,29 i.-p. Postijuna Turusta 8.40 a.-p., Forssasta 7,20 a.-p. Hangosta 5,25 a.-p., Tammisaaresta 6,17 a.-p. Helsingistä 8 a.-p. Porwoosta 7,10 a.-p., Pietarista 10,30 i.-p. Wiipurista 1,30 a.-p. Kouwolasta 4,43 a.-p., Lahdesta 6,14 a.-p. ja Hämeenlinnasta 11,10 a.-p.

2,42 i.-p. Postijuna Waasasta 5,50 a.-p. Seinäjoelta 7,56 a.-p. Suolahdelta 6,15 a.-p., Jywäskylästä 8,07 a.-p. ja Haapamäeltä 11,27 a.-p.

.6 i.-p. Sekajuna Turusta 11,20 a.-p. Salosta 8,27 a.-p. ja Forssasta 11,55 a.-p.

5,26 i.-p. Sekajuna Wilppulasta 1,35 i.-p., Oriwedeltä 3,40 i.-p. ja Kangasalta 4,50 i.-p.

5,51 i.-p. Postijuna Mäntyluodosta 12 yllä, Porista 1 i.-p. ja Raumalta 11,40.

8,03 i.-p. Matkustajajuna Salosta 1,18 i.-p., Turusta 8,42 i.-p., Forssasta 4,20 i.-p., Helsingistä 2,45 i.-p., Porwoosta 1,05 i.-p., Kotkasta 12,05 i.-p., Lahdesta 2,40 i.-p., Lowiisasta 8,30 a.-p. ja Hämeenlinnasta 5,58 i.-p.

10,30 i.-p. Sekajuna Mäntyluodosta 3,45 i.-p. Porista 3,45 i.-p., Raumalta 2,40 i.-p. Tyrwäältä 7,30 i.-p., Siurosta 9,10 i.-p. ja Nokiasta 9,50 i.-p.

11,50 i.-p. Postijuna Hang. lta 8,25 i.-p. Tammisaaresta 4,17 i.-p., Helsingistä 6,25 i.-p. Pietarista 9,55 a.-p., Wiipurista 1,09 i.-p. Lappeenrannasta 1,20 i.-p., Kotkasta 12,15 i.-p., Mikkelistä 10,20 a.-p. Kouwolasta.

11,50 i. p. Sekajuna Oriwedeltä 10.30 i. p.

Tampereella, 1907
Tampereen Sanomain Osakeyhtiön kirjapaino.

268

Naiset ja lapset huusivat ja melusivat, juoksivat sinne tänne, ei niillä ollut aikaa katsoa kadun epätasaisuuksia. Kulkuset helisivät, hevosmiehet kiroilivat ja äänten sekamelska oli vallan hirveä. Ihmiset, jotka siinä pyörivät ja hyörivät, olivat epäilemättä ahkeria kuin muurahaiset, eivät he koskaan seisattuneet katselemaan toisiaan tai sanomaan edes yhtään ystävällistä sanaa.

Eräs poliisimies, jonka puoleen Jurgis kääntyi, neuvoi hänelle oikean suunnan ja lisäsi, että hänellä vielä oli käveltävänä viisi englannin peninkulmaa, ennenkuin pääsi perille. Päästyään lähemmäksi kotiveräjiä alkoi Jurgis vainuta kuin metsästyskoira, sillä hän tunsi sieraimissaan tutun löyhkän. Iltapäivä oli jo käsissä ja hän oli nälkäinen kuin susi, vaan hänellä ei ollut ropoakaan, jolla olisi voinut ostaa ravintoa.

Lopulta saapui hän teurastomoille, joissa elämä kulki entistä rataansa. Katua pitkin kulki raitiotievaunu täynnä ihmisiä. Hän nousi siihen, kun konduktööri käänsi selkänsä ja niin pääsi hän kadulle, jonka varrella hänen kotinsa sijaitsi.

Hän juoksi kulman ohi. Tuossa oli talo. Hän näki sen ja pysähtyi heti. Oliko se todellakin sama talo, ei se hänestä oikein siltä näyttänyt ja siksi hän alkoi silmäillä ympäristöä. Tuossa oli olutkauppa kuten ennenhin, kul